БУТУН ДУН'Е ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ҚИЗИЛ ЎЗБЕКИСТОН

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТ (большевик)ЛАР ПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ, ШАҲАР КОМИТЕТЛАРИ ВА ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

№ 155 (7602)
5 ИЮЛЬ ЧОРШАНБА 1950 ЙИЛ
БАҲОСИ 20 ТИЙИН.

Мамлакатимиз меҳнаткашлари атом қуролини тақиқлаш ҳақидаги Мурожаатга бирдамлик блан қўл қўйиб, тинчлик ишига содиқ эканликларини яна бир марта намойиш қилмоқдалар.

Тинчликнинг қудратли таянчи бўлган Совет Ватанимизга шон-шарафлар бўлсин!

Тинчликнинг байроқдори улуғ Сталинга шон-шарафлар бўлсин!

Совет халқи тинчлик учун овоз бермоқда

Совет мамлакатимизнинг ҳамма ерида Тинчлик тарафдорлари жаҳон конгресси Доимий Комитетининг атом қуролини тақиқлаш ҳақидаги Мурожаатига қўл қўйиш зўр уюшқоқлик ва бирдамлик блан давом этмоқда. Совет кишилари совет ижтимоий тузумининг асл манфаатларини ҳимоя қилиб, тинчлик, осойишталик, адолат ва ҳаққоният учун, қирғинчилик урушига қарши, ўлимга маҳкум этилган империалистик йиртқичларга қарши имзо қўймоқдалар.

Тинчликни ҳимоя қилиш ишига охиригача содиқ бўлган совет халқининг ма'навий-сиёсий бирлиги, ўз жонажон ҳукумати теварагида, большевиклар партияси ва тинчлик байроқдори Улуғ Сталин теварагида ҳарқачонгидан ҳам маҳкам жипслашганлиги шу кунларда, бутун жаҳонда сулҳпарвар халқларнинг буюк ва енгилмас ҳаракати кенг қулоч ёйиб ривожланаётган бир пайтда янада равшанроқ намоён бўлмоқда.

Совет Ватанимиз тинчлик учун овоз бермоқда! Озод ва бахтиёр совет халқининг бу овози ер юзидаги тинчликни севучи юз миллионларча кишиларга куч ва мадад бермоқда, уларнинг тинчликка бўлган иродасини мустаҳкамламоқда. «Урушга қарши курашмоқ керак» деган жанговар нидо, «Тинчлик урушни енгади» деган буюк ва муқаддас шиор бутун жаҳонда янграмоқда! Миллион-миллион кишиларнинг бу асл мақсад ва истаклари уруш оловини ёқувчи империалистларга қақшатғич зарбадир!

Совет халқининг тинчликка бўлган мустаҳкам иродаси СССР Олий Советининг Баёнотида тўла ифода этилган. Шу сабабдан ҳам совет кишилари бу Баёнотни бирдамлик блан ма'қуллаб кутиб олдилар. Чунки, Совет давлати сталинча доно ташқи сиёсатининг буюк принципларига асосланган бу Баёнот аслда халқнинг асл манфаатларини акс эттиради, совет кишиларининг келажак истиқболини ёритиб беради, халқимизнинг бундан кейин ҳам фаровон ҳаёт кечиришини, ўз азиз Ватанининг бахт-саодати учун осойишта меҳнат қилишини та'минлайди.

Бизнинг она-Ватанимиз тинчликни кучсиз бўлгани учун эмас, балки ўз куч-қудратига ишонганлиги, ҳаётий ва енгилмас бўлганлиги учун ҳам ҳимоя қилмоқда. Инсоният учун энг хавфли бўлган герман фашизмини тор-мор келтириб, бутун Европа халқларини қирилиб кетишдан сақлаб қолган қаҳрамон совет халқи бутун жаҳонда кучли бўлгани учун ҳам тинчликни ҳимоя қилмоқда!

Улуғ Иттифоқимиз
Кексаси ёшигача
Уруғ қардошигача,
Кўкда қуёшигача
Юз миллион имзо чекиб,
Ер юзи халқларининг
Омонлик орзусига
Қўшади ўз сўзини.
Бу сўз
Қўрқоқ,
Ялинчоғ
Номард илтижо эмас;
Доим ғолиб эрники,
Жангларaро шерники,
Я'ни, СССРники;
Муҳр ўрнига босилмиш
Омонлик символидек
Кремль юлдизини!

Тинчликни ҳимоя қилиш социалистик жамиятга хос бўлиб, бу жамият урушга, адолатсиз ва қирғин урушига душмандир. Ўртоқ Сталин айтганидек, **«бизнинг мамлакатимиз бутун дун'ёда тинчлик сиёсатини олиб бориш қўлидан келадиган ва ҳақиқатан ҳам олиб бораётган, бу сиёсатни риёкорлик блан эмас, балки ҳалоллик блан очиқдан-очиқ қат'ий суратда ва изчиллик блан давом эттираётган бирдан-бир мамлакатдир».** Ўз улуғ доҳиси, йўлбошчисининг ана шу улуғвор сўзларига охиригача содиқ бўлган, тинчликни ҳимоя қилиш ғояси блан суғорилган, сулҳпарвар халқларни ҳурмат қилиш руҳида тарбия топган совет халқи Стокгольм Мурожаатига қўл қўяр экан, Совет мамлакатимизнинг тинчлик сиёсатини ҳалоллик ва изчиллик блан амалга ошираётганлигини бутун жаҳонга яна бир марта намойиш қилиб кўрсатмоқда.

Совет кишилари тинчликнинг қудратли таянчи бўлган ўз она-Ватанларининг шон-шарафи блан фахрланадилар. Ана шу қонуний фахрланиш ҳисси ҳарбир совет кишисини янада самаралироқ меҳнат қилишга, уруш оловини ёқувчи Америка-Англия империалистларига қарши тинчлик учун, мамлакатимизнинг куч-қудратини янада ошириш йўлида фидокорона меҳнат қилишга руҳлантиради, янгидан-янги зафарларга илҳомлантиради.

Тинчлик тарафдорлари жаҳон конгресси Доимий Комитетининг атом қуролини тақиқлаш тўғрисидаги Мурожаатига имзо тўплаш бутун мамлакатимизда, шу жумладан Совет Иттифоқи қардош республикалари оиласида муносиб ўрин олган Ўзбекистонда ғоят зўр бирдамлик блан ўтаётир. Республикамизнинг шаҳар ва қишлоқларида ўтаётган йиғилишларда юзмингларча ватанпарварлар қатнашмоқдалар. Бу йиғилишлар совет кишилари ма'навий-сиёсий бирлигининг зўр намойишига айланмоқда. Ҳамма бир фикр, мустаҳкам ирода, қат'ий ишонч блан Мурожаатга қўл қўймоқда. Ишчи ҳам, деҳқон ҳам, интеллигент ҳам тинчликни ёқлаб овоз бермоқда!

Тошкентдаги Сталин номли тўқимачилик комбинатининг кўп мингли ишчи ва хизматчилари митингида СССР Олий Советининг депутати, донгдор тўқувчи Е. Ф. Визгалова оташин нутқ сўзлади:

— Тинчлик учун бошланган курашга доно доҳимиз, жонажонимиз улуғ Сталин бошчилик қилаётганидан чексиз мамнунмиз. Биз трумэнлардан, черчилльлардан ҳам асло қўрқмаймиз. Кўп миллатли Совет Иттифоқининг халқлари ўз озодликларини мустаҳкам туриб ҳимоя қиладилар. Бугун Ўзбекистон меҳнаткашлари, шу жумладан биз — тўқимачилар ҳам тинчлик тарафдорларининг Мурожаатига якдиллик блан қўл қўямиз. Тинчлик иши сўзсиз тантана қилади, чунки сулҳпарвар халқларга Улуғ Сталин бошчилик қилмоқда. Сталин бор жойда ғалаба муқаррардир!

Миллион-миллион совет кишиларининг фикрини ифода этувчи ана шундай сўзларни ҳарбир ватанпарвардан эшитиш мумкин. Тошкент шаҳар, Сталин районида бўлган йиғилишларнинг бирида 72 ёшли Са'дулла ота Фатхуллаев ҳаяжонли нутқ сўзлаб, бундай деди:

— Ким урушни ёқлаши мумкин? Кишилик қиёфасини йўқотиб, йиртқич тусига кирган махлуққина урушни ёқлаши мумкин. Америка солдатлари Трумэннинг буйруғи блан Қурия шаҳарлари ва қишлоқларини бомбардимон қилаётирлар. Халқлар дўстлиги, халқлар бирлиги — атом қуролидан кучлироқдир. Бизларнинг ҳаммамиз Мурожаатга қўл қўйиш блан Ватанимиз куч-қудратини янада оширишда ва тинчликни мустаҳкамлашда жонажон Совет ҳукуматимизга ёрдам берган бўламиз.

Совет кишилари тинчликни ҳимоя қилиш учун бирдамлик блан овоз берар эканлар, улар ўз Социалистик Ватанимизнинг қудратини янада мустаҳкамлаш, халқнинг моддий ва маданий фаровонлигини юксалтириш учун, урушдан кейинги халқ хўжалигини тиклаш ва ривожлантириш сталинча бешйилликнинг охирги йили топшириқларини муддатидан илгари бажариш учун янада зўр ғайрат блан меҳнат қилишга аҳд қилмоқдалар. Тошкент тўқимачилари, Андижон нефтьчилари, Мўйноқ балиқ овлаш саноатининг ишчилари, Марғилон ипакчилари йиллик топшириқни Улуғ Октябрь социалистик революциясининг шонли 33 йиллиги шарафига тўла ва ошириб бажариш учун социалистик мусобақани кучайтириб юбордилар.

Совет халқи Стокгольм Мурожаатига бирдамлик блан қўл қўйиб, тараққийпарвар инсониятнинг тинчлик учун кураш йўлидаги ишига буюк ҳисса қўшмоқда, бутун дун'ёдаги сулҳпарвар халқлар блан биродарлик, дўстлик алоқасини мустаҳкамламоқда. Совет кишилари уруш оловини ёқувчи империалистларнинг хуружларидан қўрқмайдилар, аксинча бу хуружларни енгиб, ўз кучларига маҳкам ишонганлари ҳолда келажак истиқбол сари — коммунизм тантанаси сари илгари борадилар.

Тинчлик урушни енгади! Бутун жаҳонга ёйилган бу жанговар шиор юз миллионларча кишиларни янги курашга — тинчлик учун курашга отлантирмоқда, жон талвасасига тушган Америка-Англия империалистларини ҳалокатга — ўлимга маҳкум этмоқда, сулҳпарвар халқларнинг, демократия лагерининг бирлигини эса тобора мустаҳкамламоқда. Тинчлик посбони улуғ Сталин теварагига маҳкам жипслашган совет халқи инсоният олдидаги буюк бурчини ҳалоллик блан адо этиб, тинчлик учун, атом қуролига қарши, қирғин урушига қарши якдиллик блан овоз бермоқда.

Қуриядан қўлингни торт!

Москвадаги Свердлов номли ипак фабрикасининг мингдан ортиқ ишчи ва хизматчиси Америка ҳукуматининг Қурияда бошлаган агрессиясига қарши ғазаб блан норозилик билдириш учун фабрика ҳовлисида митингга тўпланди. Стахановчи Андрианова минбарга чиқади. У, бундай дейди:

— Барча мамлакатлардаги миллион-миллион тинчлик тарафдорлари Стокгольм Мурожаатига қўл қўяётган шу кунларда америка учарқал'алари Қуриянинг тинч шаҳар ва қишлоқларини бомбардимон қилмоқдалар. Америка империалистларининг агрессияси бизни беҳисоя ғазаблантиради. Биз уларга: Қуриядан қўлингни торт! деймиз.

— Биз урушни истамаймиз, ҳозиргача тинчлик ишини ҳимоя қилиб келдик ва бундан кейин ҳам ҳимоя қиламиз,— деди фабрика ишчиси ўртоқ Салазкова. —Мен стахановчасига меҳнат қилишим блан бутун дун'ёда тинчлик байроқдори бўлган социалистик Ватанимизнинг қудратини мустаҳкамлаш мақсадида янада яхшироқ ишлаш, фақат а'ло сифатли маҳсулот ишлаб чиқариш мажбуриятини оламан.

Сўнгра ишчи Митяева, собиқ партизан Святова, мастер ёрдамчиси Меркушин ва бошқалар гапирдилар. Уларнинг нутқлари Қуриядаги америка агрессиясига қарши қаҳр-ғазаб ва норозилик ҳислари блан тўлган эди.

Митингда қарор қабул қилинди. Қарорда фабрика коллективи агрессорга нафрат блан ла'нат ўқиб, Америка Қўшма Штатларининг Қуриянинг ички ишларига аралашуви дарҳол тўхтатилишини талаб қилади. (ТАСС).

Совет халқи Америка ҳукуматининг Қурияга қарши босқинчилик сиёсатидан қаттиқ ғазабланмоқда!

Америка агрессиясига қарши қаттиқ норозилик

Краснохольм комбинатининг фабрикалари ва цехларида Қуриядаги воқиалар муносабати блан бўлаётган кўп кишилик йиғилишлар баланд руҳ блан ўтмоқда. Тўқув фабрикасида тўқув цехининг бошлиғи ўртоқ Клоков биринчи бўлиб сўз олди. У америкали уруш оловини ёқучиларнинг ва уларга ёрдам берувчи кишиларнинг Қурия ички ишларига аралашганликлари ва ҳуррият-парвар қурия халқига қарши тўғридан-тўғри агрессия бошлаганликлари тўғрисида ғазаб блан гапиради.

Кекса ишчи, тўқучи Колчужкина минбарга чиқади.

— Биз, совет кишилари, ҳали уруш даҳшатларини унутганимиз йўқ,—дейди у.—Америка аэропланлари, танклари ва тўплари қурия халқи бошига қандай азоб-уқубатлар келтираётганликларини жуда яхши биламиз. Биз Қуриянинг ички ишларига қуролли куч блан аралашишга хотима берилишини талаб этамиз.

Йиғилиш қатнашчилари тинчликни ҳимоя қилиш Совет комитетининг а'зоси — Сталин мукофоти лауреати ўртоқ Чуткихнинг нутқини зўр э'тибор блан тингладилар.

— Халқимиз, — деди у.—Стокгольм Мурожаатига бирдамлик блан қўл қўйиб, Совет Ҳукумати атрофига ва отамиз ҳамда устозимиз улуғ Сталин атрофига мустаҳкам жипслашганлигини яна бир марта намойиш қилади. Совет кишилари дун'ёдаги барча яхши ниятли кишилар блан бирга тинчлик ишини қаттиқ ҳимоя қилишга, янги уруш оловини ёқучиларни жиловлаб қўйишга бел боғлаганликларини бутун дун'ёга баралла айтдилар. Америка империалистлари қурия халқининг ички ишларига қуролли куч блан сурбетларча аралашиб, ўзларини тамомила фош қилдилар. Америка аэропланлари тинч шаҳар ва қишлоқларга ҳужум қилмоқдалар, кексаларни, хотин-қизларни ва болаларни ўлдирмоқдалар. Америка империалистлари ва уларнинг малайлари бу ҳақда аллақачонлардан бери хаёл суриб келдилар, ҳозир ана шу ваҳшиёна жиноятларни қилмоқдалар.

Ер куррасидаги барча софдил кишилар, — дейди сўнгра ўртоқ Чутких,— америка империалистларининг сурбетларча қилаётган агрессиясига қарши норозилик билдирмоқда. Барча яхши ниятли кишилар қурия халқига хайрихоҳлик изҳор қилмоқда.

Краснохольм комбинати тўқучилик фабрикаси коллективининг якдиллик блан қабул қилган қарорида Америка Қўшма Штатларининг Қурия ички ишларига қуролли куч блан аралашувига дарҳол барҳам берилсин деб талаб қилинади.

Йигирув фабрикаси ва комбинатнинг бошқа корхоналарида ҳам кўп киши қатнашган катта йиғилишлар бўлиб ўтди. Бу йиғилишларда ҳам шундай қарорлар қабул қилинди. (ТАСС).

Бухоро меҳнаткашлари овоз бермоқдалар

Бухоро областининг меҳнаткашлари Тинчликни ҳимоя қилиш Совет Комитетининг чақириғини якдиллик блан қувватлаб, Тинчлик тарафдорлари жаҳон конгресси Доимий Комитетининг Мурожаатига қўл қўймоқдалар.

«XVI Партс'езд» тикув фабрикасининг ишчиси ўртоқ Рашидова тинчлик иши учун хизмат қилучи бу муҳим ҳужжатга имзо чекар экан, бундай деди:

— Биз Тинчлик тарафдорлари жаҳон конгресси Доимий Комитетининг атом қуролини тақиқлаш тўғрисидаги чақириғини чин қалбимиздан табриклаймиз. Бу Мурожаатга қўйиладиган бизнинг имзоларимиз уруш оловини ёқучиларни огоҳлантирувчи янги бир даҳшатли қурол бўлсин!

Тикучи аёллардан 800 дан кўпроқ киши Мурожаатга қўл қўйди.

Пиллакашлик фабрикаси коллективининг митингида инженер ўртоқ Кравченко ҳаяжонли нутқ сўзлади.

— Биз урушни истамаймиз, — деди у, — шу сабабли америка-инглиз босқинчиларнинг янги уруш чиқаришига йўл қўймаймиз. Уруш оловини ёқучиларнинг таҳдидига социалистик Ватанимизнинг шон-шуҳратини янада ошириш соҳасида янги меҳнат намуналари кўрсатиш блан жавоб берамиз.

Бухоро шаҳридаги пахта заводи, қоракўл тери заводи ва областьнинг совхоз ҳамда колхозларида кўп кишилик митинглар бўлди. Меҳнаткашлар ўз йиғилишларида тинчликнинг улуғ байроқдори ўртоқ Сталинга соғ-саломатлик ва узоқ йиллар умр тилаб мактуб қабул қилмоқдалар.

Қорақалпоқ халқининг иродаси

НУКУС, (ЎзТАГ). Қорақалпоғистон пойтахтида Стокгольм Мурожаатига имзо тўплаш ғоят зўр сиёсий активлик блан ўтмоқда.

— Совет ҳукумати тинчлик сиёсатини олиб бормоқда, тинчлик ишини ҳимоя қилмоқда. Бу доно сиёсатни бугун совет халқи якдиллик блан ма'қуллайди, — деди Қорақалпоғистон бинокорлик тресті коллективининг йиғилишида ўртоқ Федулов.

Стахановчи сувоқчи ўртоқ Алимбоев айтади:

— Стокгольм Мурожаатига имзо қўйиш блан бирга мен яна ҳам яхшироқ меҳнат қилиш, кунлик топшириқни камида 150 процент бажариш мажбуриятини оламан. Ўз меҳнатим блан Ватанимиз қудратини мустаҳкамлаш ишига ҳисса қўшаман.

Йиғилишда тўпланган кишиларнинг ҳаммаси Мурожаат остига ўз имзоларини қўйдилар. Ёрдам комитетининг а'золари бинокорларнинг оилаларига Мурожаатга имзо қилишга қулайлик туғдириш мақсадида уларнинг хонадонларига комиссия а'золарини юбордилар.

Пушкин номли ўрта мактаб ходимларининг умумий йиғилишида иштирок этган кишилар ўқитучи Нодировнинг нутқини зўр диққат блан тингладилар.

— Мен Улуғ Ватан уруши фронтларида қўлга қурол олиб жанг қилдим, уруш кишиларнинг бошига қандай кулфат туширганлигини ўз кўзим блан кўрдим. Биз совет кишилари Трумэн, Черчилль ва бошқа уруш оловини ёқучиларга қарата айтамизки, Совет Иттифоқининг халқлари, ер юзидаги барча халқлар тинчликни талаб этадилар. Жаноблар, ўт блан ўйнашмангиз, тарих сабоқларини унутмангиз! Мен Стокгольм Мурожаатига ўз имзомни қўяр эканман, йиғилишда иштирок этган бошқа кишиларнинг ҳам мендан ўрнак олишларига аминман.

Мактаб ўқитучилари ва ходимларидан иборат 90 кишининг ҳаммаси Стокгольм Мурожаатига имзо қўйдилар.

Беда уруғи тозалаш, ғишт, ёғоч асбоблар заводларида, Нукус шаҳридаги бошқа корхона, муассаса ва ўқув юртларида ҳам йиғилишлар зўр ватанпарварлик ҳисси тўлиб-тошган бир шароитда ўтди. Нукуснинг мингларча меҳнаткашлари Тинчлик тарафдорлари жаҳон конгресси Доимий Комитетининг Стокгольм сессияси Мурожаатига ўз имзоларини қўйдилар.

Ватанимизнинг куч-қудратини янада оширамиз

(«Қизил Ўзбекистон»нинг Фарғона область мухбиридан)

Фарғона районидаги «Ёш ленинчи» колхозининг а'золари тушки овқат чоғида 5-нчи бригаданинг шийпонига тўпланишди. Шийпон атрофи салқин ва мева дарахтлари блан ўралган. Йиғилиш Тинчлик тарафдорлари жаҳон конгресси Доимий Комитетининг атом қуролини тақиқлаш тўғрисидаги Мурожаатига СССРда имзо тўплашни ўтказиш ҳақидаги Совет Комитетининг резолюциясига бағишланган эди.

Колхоз раиси ўртоқ Холмат Тожибоев йиғилишни очиб бундай деди:

— СССР Олий Советининг тарихий Баёнотида тинчликни ҳимоя қилишга охиригача содиқ бўлган совет халқининг асл мақсад ва иродаси тўла ифода қилинган. Америка-англия империалистлари сулҳпарвар халқларни атом бомбалари блан қўрқитишга уринмоқдалар. Аммо, уларнинг бу уринишлари ўринсиздир. Дун'ё халқларининг бирлиги, атом бомбаси блан жаҳонни қонга ботиришга йўл қўймайди. Биз Ленин—Сталин партиясининг раҳбарлиги остида тинчликни сақлаш учун қат'ий кураш олиб борамиз.

Сўзга чиққан колхоз партия ташкилотининг секретари ўртоқ Араб Матхоликов бундай деди:

— Барча коммунист ва комсомол ёшларимиз СССР Олий Совети Сессиясининг Баёнотини баланд руҳ блан кутиб олдилар ва чин қалбларидан табрикладилар. Биз тинчлик учун курашиб, севикли ватанимизни ҳамма вақт ҳимоя қиламиз. Бутун куч ва қувватимизни севикли Ватанимизни ҳамма вақт ҳимоя қилишга сарф қиламиз, биз тинчлик тарафдорларини қувватлаймиз. Биз Мурожаатга қўл қўйиш блан пахтадан мўл ҳосил етиштириш учун янада зўр ғайрат блан ишлаймиз. Мен бошлиқ бўлган звенонинг а'золари бу йил гектаридан 80 центнердан ҳосил етиштиришга ва'да бердилар.

Йиғилишда сўзга чиққан ўртоқлар Мурожаатга якдиллик блан қўл қўйишга ва ғўза парваришини кучайтиришга сўз бердилар. Колхозчиларнинг ҳаммаси Мурожаатга имзо қўйдилар ва колхоз бўйича июль ойида ғўзани қўшимча уч марта чопиқ, уч марта культивация ва икки марта суғоришга сўз бердилар.

Мана шундай йиғилишлар Фарғона областининг барча колхозларида, саноат корхоналарида бўлиб ўтди. Фарғона область меҳнаткашлари тинчликни сақлаш тўғрисидаги Мурожаатга бир жон, бир тан бўлиб қўл қўймоқдалар.

Халқлар бирлиги, халқлар дўстлиги атом қуролидан ҳам кучлироқдир

Қизил чойхона олдидаги майдон кишилар блан лиқ тўлган. Бу ерга кексалар, қўлида бола кўтарган аёллар, ёшлар келди. Тошкентнинг Сталин районидаги 4 та маҳалла аҳолиси якшанба куни Тинчлик тарафдорлари жаҳон конгресси Доимий Комитетининг Стокгольм мурожаатига қўл қўйишга бағишланган йиғилишга тўпландилар.

Янгиобод маҳалласида сўнгги йиллар ичида янги уйлар қурилди, кенг, кўркам кўчалар очилди, боғлар барпо этилди. Бир вақтлар Тошкентнинг узоқ чекаси ҳисобланган бу маҳалла ҳозир таниб бўлмаслик даражада ўзгарган.

Йиғилишда Қаҳрамон она Раҳбар Мирзаева сўзга чиқиб бундай деди:

— Менинг 12 болам бор, — улардан айримларининг ҳам болалари бор. Улуғ Сталин бизнинг ҳаммамизни бахтиёр қилди. Ҳаётимиз кун сайин гўзал бўлмоқда. Аммо янгидан пайдо бўлаётган гитлерлар бизга мудҳиш бомба блан таҳдид қилмоқдалар. Жаҳоннинг илғор кишилари одам ўлдиручиларни тийиб қўйиш учун курашмоқдалар. Ана шу илғор кишиларга раҳмат. Мен оналар номидан айтаманки, биз урушни истамаймиз. Оиламизнинг барча а'золари Мурожаатга қўл қўйдилар. Бошқа ҳамма кишилар ҳам шундай қилишлари лозим.

72 ёшли Са'дулла ота Фатҳуллаев ҳаяжон блан гапирди:

— Ким урушни ёқлаши мумкин? Кишилик қиёфасини йўқотиб, йиртқич гусига кирган махлуқгина урушни ёқлаши мумкин. Америка солдатлари Трумэннинг буйруғи блан Қурия шаҳарлари ва қишлоқларини бомбардимон қилаётирлар. Халқлар дўстлиги, халқлар бирлиги — атом қуролидан кучлироқдир. Бизларнинг ҳаммамиз Мурожаатга қўл қўйиш блан Ватанимизнинг куч-қудратини ошириш, тинчлик ишини мустаҳкамлашда жона-жон ҳукуматимизга ёрдам берган бўламиз.

Йиғилиш тамом бўлиши блан имзо қўйиш бошланди. Мурожаат тексти ёзилган варақалар турган столлар ёнига кетма-кет кишилар келмоқда эди. Раҳбар Мирзаева, Зайниддин Хусаинов, уларнинг болалари ўз имзоларини қўйдилар. Икки ёшли ўғлини қўлида кўтариб келган ўқитучи Ҳалима Зуфарова, 80 ёшли Султон Арслонов, Қаҳрамон она Башор Зокиржонова, Зуфар Ҳакимжонов, уй иши блан шуғулланучи Матхуба Иноғомова ва кўпгина бошқа кишилар Мурожаатга қўл қўйдилар.

Тинчлик урушни енгади

Қашқадар'ё областининг меҳнаткашлари тинчликни ҳимоя қилиш Совет Комитети пленумининг резолюциясини зўр хурсандчилик блан кутиб олдилар.

Қарши тикучилик-пойафзал фабрикасида иш тамом бўлиши блан, корхонанинг барча ишчилари, мутахассислари митингга тўпландилар. Тикучилик цехининг бригада бошлиғи ўртоқ Пирназарова сўз олди.

— Яқинда СССР Олий Советининг Сессияси, — деди у, — Тинчлик тарафдорлари жаҳон конгресси Доимий Комитетининг Мурожаатига хайрихоҳ эканлигини изҳор қилди. Халқ сайлаган вакилларнинг сўзи — барча совет кишиларининг сўзидир. Биз Ленин — Сталин партияси раҳбарлиги остида, севикли йўлбошчимиз ва устозимиз ўртоқ Сталин етакчилигида коммунизм жамияти қурмоқдамиз. Биз урушни истамаймиз, шу сабабли Стокгольм Мурожаатига якдиллик блан қўл қўямиз.

Йиғилишдан кейин Мурожаатга қўл қўйиш бошланди.

Қарши районидаги «Октябрь 14 йиллиги» колхози а'золарининг йиғилишида ўртоқ Абдуллаева сўзга чиқиб бундай деди:

— Эрларимиз ва ака-укаларимиз тинч меҳнатга қайтиб келганларидан буён беш йил ўтди. Далаларимизда пахта мўл ҳосил берабошлади ва биз ғалладан йил сайин кўпроқ ҳосил етиштирмоқдамиз. Чорва моллари кўпаймоқда. Колхозчиларнинг ҳалол меҳнати ҳаётимизни давлатли ва бахтиёр қилди. Тинчлик душманлари бизнинг осойишта меҳнатимизни бузмоқчи бўладилар. Биз тинчлик посбони бўлган Совет давлатининг ташқи сиёсатини самимий ма'қуллаймиз. Шунинг учун биз бугун Стокгольм Мурожаатига қувонч блан қўл қўямиз.

Йиғилишдан кейин колхознинг 700 а'зоси Стокгольм Мурожаатига қўл қўйди.

Андижондаги «Строммашина» заводининг коллективи атом қуролини тақиқлаш ҳақидаги Стокгольм Мурожаатини якдиллик блан кутиб олди. Коллектив бу Мурожаатга баланд руҳ блан қўл қўйди. **Суратда:** завод коллективининг шу муносабат блан ўтказилган йиғилишида слесарь **Л. Б. Шестер** нутқ сўзламоқда.

Н. Собиров фотоси (ЎзТАГ фотохроникаси).

Яшасин абадий мустаҳкам тинчлик!

БУ—СЕНИНГ ИМЗОНГ

Ғалаба умрининг қомус мазмуни,
Безаги, якуни—ҳар битта хатинг.
Озодликка чанқоқ элларга етгач
Кулбасин ёритур албатта хатинг;
Азиз ватандошим,
Бу—сенинг имзонг.

Берлинда Рейхстаг колонналари
Қурт еган чинордай кеккайиб турар,
Бу ернинг ҳар битта ярим ғиштида
Ғалаба, Сталин — сўзи ярқирар:
Азиз ватандошим,
Бу—сенинг имзонг.

Тантилик одатинг, ғолиб бўлсанг ҳам,
Омонлик тилаган, омонлик олди,
Аммо шонли тарих саҳифасида
Бир умр нурланиб даст хатинг қолди;
Азиз ватандошим,
Бу—сенинг имзонг.

Сўзи э'тиборли, аҳди вафоли
Ажойиб бир халқсан, топилмас тенги;
Америка, инглиз дипломатидай
Номард лўттибозлик билмайсан, чунки;
Азиз ватандошим,
Бу—сенинг имзонг.

Қаерда порласа заррин хат блан
Оламни ёритган сахий офтоб,
Қаерда ўқилса халқлар толии,
Бахту саодати ёзилган китоб;
Азиз ватандошим,
Бу—сенинг имзонг.

Тинчлик бўлсин!—дейди халқлар жаҳонда,
Тинчлик блан ўтсин одамзод умри.
Тинчлик васиқасин бош варағида
Советлар халқининг чин лафзи—муҳри:
Азиз ватандошим,
Бу—сенинг имзонг!

Ғафур ҒУЛОМ.

Тинчлик байроқдори

Яшна Совет юрти—тинчлик таянчи!
Яшасин халқларнинг озод диёри!
Яшасин тинчлик!
Яшасин Москва!
Яшасин Сталин —
Тинчлик байроқдори!

Мен тинчлик истайман!
Имзо чекдим;
Бу—қат'ий талабим, қалбим,
истагим...
Мен — миллион-миллионман,
Мен — миллиард нафар,
Мен ҳар ерида борман азим
курранинг;

Мен азим курранинг ҳар еридаман;
Тинчликнинг байроғи елпин ва балқи!
Мен уруш истамайман!
Тинчлик истайман!
Менинг номим халқдир,
жаҳоннинг халқи.

Халқлар имзо чекди,
Минг,
миллион,
миллиард...
Инсон қирилмасин, тўкилмасин қон!
Уруш бошловчига, босқинчига —
ўлим!
Тинчлик байроғимиз синмас ҳечқачон!

Мен тинчлик истайман!
Уруш истамайман!
Шундай, миллионларнинг шиори.
Уруш — қон тўкишдир.
Уруш вайроналик.

Уруш истамайди тинчлик диёри!

Мен тинчлик истайман!
Уруш истамайман!
Уруш — бу қирилиш.
Уруш — очликдир.
Болаларимни мен етим қилмайман!
Инсоннинг талаби эрклик,
тинчликдир.

Уруш истамайман!
Қўрққанимдан эмас!
Қўрққанимдан эмас ҳечқачон!
Агар керак бўлса;
Гастелломан!
Матросовдек бағишлайман жон!

Уруш истамайман!
Қўрққанимдан эмас,
Керак бўлса тайёрман жангга!
Қувватимни сўрама,
фақат шуни бил, —
Жаноб!
Бу қўлларим етар ёқангга!

Биз тинчлик истаймиз!
Уруш истамаймиз!
Армиямиз — тинчлик посбони.
Москвамиз — тинчлик штаби,
Ватанимиз — тинчлик қўрғони!

Яшна Ватанимиз — тинчлик таянчи!
Яшасин халқларнинг озод диёри!
Яшасин тинчлик!
Яшасин Кремль!
Яшасин Сталин —
Тинчлик байроқдори!

МИРМУҲСИН.

Тинчлик на'раси

Денгизлар, океанлар, тоғлардан оша,
Мағрур кезиб юрар тинчлик на'раси.
Қулоқдан нарига кетмаган ҳали
Кечаги жангларнинг даҳшатли саси.
Биз тинчлик истаймиз, эркимиз
қўлда,
Уни босқинчилар этолмас поймол.
Заводда, шахтада, кенг пахтазорда
Меҳнат берган толи' биз учун ҳалол,
Стокгольм шиори—тинчлик на'раси,
Халқлар оромини этамиз та'мин.
Парижли ишчи ҳам чекди имзосин,
Бизнинг сафимизда хитой ҳамда
ҳинд.
Бир четда турмади булғор солдати
Унутмас румонлар уруш заҳматин,

Янги ҳаёт учун ҳалол меҳнатда
Ўрнига қўяди тинчлик ҳурматин.
Биз тинчлик истаймиз, эркимиз
та'мин,
Чунки Кремль бор—тинчлик манбаи.
Ватаним осмони, ери ва ҳатто,
Дахлсиздир унинг юлдузи, ойи.
Жаҳондаги барча халқ оиласи
Тинчликни севади, бу сўз албат ҳақ.
Бу улуғ на'рани баралла тортар,
Биргина биз эмас, дун'ёда бор халқ.
Тинчликни севамиз, эртамиз порлоқ,
Халқларнинг тинчлиги бузилмас асло,
Улуғ Сталин бор, Москвамиз бор,
Демак, омонликда яшайди дун'ё!

Маннон ҒАНИ.

Тинчликни бўғолмайсиз

Уолл-стритнинг ювиндисини—
Ичиб катта бўлган тентак афанди,
Искамоқ бўлсангиз порох исини,
Ўзингизга ўлчаб йиртинг кафанни.
Яшнаб ётган чаман, машшоқ лласи,
Бахши юрагидан қайнаб чиққан куй,
Чақалоқ кулгиси, она алласи,
Севилганлар тўйи—умрпайванд тўй—
Тинчлик шу! Тинчликни бир ҳовуч
аблаҳ—
Топташни истайди. Йўқ, топтолмагай!
Тинчлик аҳлининг манзилидир ҳақ,

Халқлар метин сафи ҳеч бузилмагай!
Бутун тил, шевада жаранглар:
тинчлик!
Бўғолмайсиз уни жанобиолий,
Менинг манифестим: ҳурлик ва
тенглик,
Чунки манглайимда ярқирар толи'.
Тинчлик дафтарига чекаман имзо,
Мен унинг кичик бир учқун—зарраси.
Сулҳпарварлар юрти—ватани бизда,
Бизда коммунизм уфқи, марраси.

Султон АКБАРИЙ.

Тошкентда Тинчлик тарафдорлари жаҳон конгресси Доимий Комитетининг Стокгольм Мурожаатига қўл қўйиш қизғин давом этмоқда. **Суратда:** Тинчликни ҳимоя қилучи Совет Комитетининг а'зоси, Ўзбекистон ССР халқ артисти Сталин мукофоти лауреати **Сора Эшонтўраева** (ўртада) Мурожаатга имзо тўпламоқда. Мурожаатга СССР халқ артисти Сталин мукофоти лауреати **Аброр Ҳидоятов** қўл қўяётир.

Б. Мазур фотоси (ЎзТАГ фотохроникаси).

Биз тинчлик учун курашамиз

СССР Олий Советининг Сессияси Тинчлик тарафдорлари жаҳон конгресси Доимий Комитетининг атом қуролини тақиқлаш тўғрисидаги Мурожаатини якдиллик блан қувватлаб қарор қабул қилди ва СССР халқларининг тилак-орзусини ифода этди.

Ҳардоим тинчлик тарафдори бўлиб келган кўп миллионли СССР халқлари—ишчилар, деҳқонлар ва зиёлилар бу Мурожаатга якдиллик блан ўз имзоларини чекмоқдалар. Бу имзолар сони соат сари эмас, балки минут ва лаҳзалар сари ўсиб бормоқда. Бу имзоларда кечагина иккинчи жаҳон урушини ғалаба блан тугаллаган сулҳпарвар совет кишиларининг нияти, орзуси-умиди ва истиқболи барқарор. Бу имзоларда ғолиб совет кишиларининг бутун дун'ё халқларига нисбатан дўстлик руҳи, садоқати, муҳаббати мавжуд. Бу имзода урушни севмайдиган, ундан жирканадиган ғолиб совет кишиларининг қудрати, заковати ва кучи бор. Бу имзолар—ҳарқачон тинчлик учун курашиб келган совет кишиларининг қонуний талабидир.

Иккинчи жаҳон уруши сўнгги ўқининг садоси уфқларда тинмасдан туриб, уруш туфайли бойиган бир тўда пулдорлар яна янги уруш бошлаш ғамига тушиб қолдилар. Улар ўз эрки, мустақиллиги учун курашаётган халқларнинг устига аскар юбориб, яна гуноҳсиз кишиларнинг қонларини тўка бошладилар, жаҳонга ҳукмрон бўлиш ҳаёлида турли «план»лар, «иттифоқ»лар тузишга киришдилар. Иккинчи жаҳон урушида кўзи очилган бутун дун'ё халқлари уларнинг бу найрангини тезда пайқаб олмоқдалар ҳамда ўзларининг тинчлик ва демократия учун курашларини кун сайин кучайтириб бормоқдалар. Бу айниқса Стокгольм Мурожаатига имзо чекишда яққол кўринмоқда. Оддий кишилар имзо тўплашнинг ташаббускори ва тарғиботчиси бўлмоқдалар. Демак, жаҳоннинг кўпчилигини ташкил қилган оддий кишилар урушни истамайдилар!

Совет халқи босқинчилик урушига қарши. Чунки совет халқларини тарбиялаб вояга етказган улуғ большевиклар партияси ҳар вақт тинчлик байроқдоридир.

Ўз асарларида озод меҳнат ва тинчликни куйлаб келган Ўзбекистон совет ёзучилари Стокгольм Мурожаатига якдиллик блан қўшиладилар ва шу Мурожаат тагига ўз имзоларини мамнунлик блан чекадилар.

Тинчлик — бутун дун'ё халқларининг бирдан-бир орзусидир. Кечагина тинган иккинчи жаҳон урушининг суронлари кишилар қулоғидан кетгани йўқ, оғир жанг жароҳатлари тўла тузалиб битгани йўқ. Биз яна янги урушнинг бошланишини истамаймиз. Ота-оналаримизнинг оппоқ сочлари ҳурмати, қувноқ гўдакларимизнинг шод кулгуси ва порлоқ истиқболи ҳурмати, бахтиёр ва озод ҳаётимиз ҳурмати, маданий обидаларимиз, улуғ шоир ва олимларимиз ҳурмати, жанг майдонларида тинчлик учун курашиб ҳалок бўлган қаҳрамонлар ҳурмати, она-Ватан, азиз тупроғимиз, юксак тоғлар, азим дар'ёлар, пахтазор далалар, ям-яшил водилар, мевазор боғларимиз ҳурмати—биз урушни истамаймиз.

Биз кучли бўлганимиз учун ҳам урушни ёмон кўрамиз. Бутун совет халқи блан биргаликда абадий тинчлик йўлида ижодий меҳнатимизни давом эттирамиз. Улуғ Ватанимизнинг мудофаа қувватини яна ҳам ошириш учун тинмай ишлаймиз, Сталин замонасига муносиб асарлар яратиб берамиз.

Яшасин бутун дун'ёда тинчлик!

Яшасин тинчлик пўлат қўрғонининг улуғ посбони ўртоқ Сталин!

Ғафур ҒУЛОМ, ОЙБЕК, УЙҒУН, Н. САФАРОВ, ОЙДИН, М. ШЕВЕРДИН, ЯШИН, М. ШАЙХЗОДА, Светлана СОМОВА, МИРМУҲСИН, Рамз БОБОЖОН, ЗУЛФИЯ, Ж. ОЙМИРЗАЕВ, Туроб ТЎЛА, ШУҲРАТ, Ҳамид ҒУЛОМ, Асқад МУХТОР, ФАТХУЛЛИН, МИЛЬЧАКОВ, Темур ФАТТОҲ, М. БОБОЕВ ва бошқалар.

ИМЗОЛАР

Халқнинг бағридаги ғолиб нидодай,
Курранинг қа'рида мангу садодай—
Аср дафтарига қўямиз имзо,
Мардларга офарин,
Номардга жазо!

Пўлат имзоларда гуллар атри бор,
Ёрга ёзилгуси мактуб сатри бор,
Инсоннинг инсонлик ўрни-қадри бор,
Келгуси тарихчи бўлсин деб ризо—
Қўямиз имзо!

Қизчалар юзида табассум учун,
Башар умридаги гул мавсум учун,
Саломлар аликсиз қолмасин учун —
Инсоф дафтарига қўямиз имзо,
Бу ҳур онлага барчамиз а'зо!

Имзоларнинг ўз сарлавҳаси бор,
Имзолар устида ўчмас, улуғвор—
Сталин имзоси ғолиб, байроқдор,
Енгар игволарни шарафли имзо,
Тинглансин қит'алар,
Эшитсин фазо!

Халқнинг бағридаги ғолиб нидодай,
Курранинг қа'рида мангу садодай,
Аср дафтарига қўямиз имзо,
Мардларга офарин,
Номардга жазо!

М. ШАЙХЗОДА.

БАС!

Биз—тинчлик, омонлик тарафдоримиз,
Лекин бу—ожизлик белгиси эмас!
Кучли, қудратимиз! Шунинг учун
биз
Деймиз: қилинг энди бу ўйинни бас!

Бас, уруш йўқолсин! Атом бомбасин
Қўлловчи қонхўрлар тортсинлар жазо.
Эллар тинч яшасин, уруш бўлмасин,
Бизлар тинчлик учун чекамиз имзо.

Бизлар—ҳур инсонмиз, бахт ва ҳуррият
Барпо этилгандир бериб қурбон, қон.
Бизга тинчлик, меҳнат — муқаддас
ният,
Тинчлик дер қалб, идрок, тинчлик дер
виждон!

Сизнинг кимлигингиз бизларга аён,
Гарри Трумэн ва Черчилль афанди!
Ниятингиз шуки—бўлсайкан жаҳон
Халқлари сизларга абадий банди.
Бўш ҳаёл! Гитлернинг мудҳиш сояси
Сиз блан юрибди доим изма-из.
Ўлим талвасаси! Фаннинг энг асл
Кашфиётини ҳам сиз булғадингиз!
Атом бомбасила, қашқирдай улиб,
Сиз бутун дун'ёга қилсангиз ҳам дўқ,
Халқлар ҳайқиради ғазабга тўлиб;
— Рўёбга чиқмайди ниятингиз, йўқ!

— Йўқ, — деди миллионлар, — йўқ,
энди етар,
Халқлар ишламайди уруш нафига!
Қўшилди дамба-дам, қўшилди улар
Демократиянинг пўлат сафига.
Бу саф—атомлардан кучли, мустаҳ-
кам,
Унга пўлатлардан қурдик пойдевор.
Унда бахт, ҳақ, ҳуқуқ—бари жам'ул-
жам,
Улуғ Совет халқи унга байроқдор!
Трумэн афанди, қўмсаб яна қон,
Қурия устига этмоққа ҳужум
Калхатларингизга бериб сиз фармон..
Ёроқ халқлар энди қолармикан жим?!
Йўқ, жим қололмайди! Ниятингизни
Йўққа чиқаради эрк суючан халқ.
Бомбаларингизла халқ энди сизни
Нафрат денгизида этажакдир ғарқ!
Халқлар пўлат сафга чизилган бар-
дам,
Тинчлик, омонликдир—унинг шиори.
Унда—бахт, ҳақ, ҳуқуқ—бари жам'ул-
жам,
Улуғ Совет халқи — яловбардори!
Улуғ Совет халқи пўлат сафга бош,
Тинчлик да'ватига қўяр қўлини.
Жонажон отамиз Сталин қуёш,
Ёритиб бормоқда иқбол йўлини!

Темур ФАТТОҲ.

Жаҳон овози

Булутли, қайғули, қонли кунларга—
Қарши овозини кўтарди жаҳон.
Жаҳоннинг тинчлиги ҳеч бузилмасин,
Тинчликда яшасин бахтиёр инсон,

Овоз келар ернинг ҳар бурчагидан,
Янграйди Поль Робсон қўшиғида у,
Темир тюрьмаларда азоблар тортган
Нозимнинг куйида янграйди мангу.

Ҳурлик, озодликни жонидай севар
Ғамсиз даврон сурай деган ҳар ин-
сон,

Жаҳонни қопласин тинчлик овози,
Тинчлик душманлари этилсин яксон.

Трумэн — ҳаётнинг ашаддий ёви,
Атом бомбасининг ижодкори ул.
Шодликнинг чаёни бўлган черчилль-
лар
Дун'ёдан йўқолсин, йўқолсин буткул!

Бевинлар белини синдирур жаҳон,
Тинчлик соат сайин бўлажак бардам.
Бахтиёр халқларни улуғ Сталин
Коммунизм сари бошлайди ҳардам.

Ж. ОЙМИРЗАЕВ.

Совет кишисининг имзоси

Капитал дарғазаб!
Қазоси яқин!..
Аммо яшаш истар — кўзларида қон.
Истар, башар унинг маҳкуми бўлиб,
Оёғи остида инграсин жаҳон?!
Черчилльсифат қонхўр,
текинхўрларга
Хос эмиш ҳаётнинг роҳати, сайли.
Миллиард-миллиард одам беватан,
гадо,
«Хайр» тиласинмиш бир умр, майли?!
Она сийнасидай сахий Шарқимиз
Лордларга абадий бўлсинмиш ҳузур.
Қора тан бечора «меҳнати ҳалол,—
Гўшти ҳаром» бўлиб сурсинмиш
умр?..
Йўқ!
Тарих бу йўлни босиб ўтди, бас.
Дар'ё ортга қайтмас ва сўнмас қуёш.
Ҳаёт не'матининг соҳиби — меҳнат!
Шуни сўраб, олам кўтармоқда бош.
Бу ёқмас уларга!
Тутақиб, яна —
Кечагидай уруш қилмоқ бўлади.
Эрксевар башарни, номардлик қилиб,
Атом бомбаси-ла қирмоқ бўлади.
Номардлик деганим, шу қурол блан

Олдин мушт кўтариб қилмоқчи
ҳуруж,
Шундай ҳукуматни, бошлиғи блан,
Башарият ўзи қилажакдир суд!
Инсонга урушмас,
тинчлик, бахт керак!
Мардонавор сафлар бўлмоқдадир
жам,
Уолл-стритнинг оч халқуми деб,
Томчи қон тўкишни истамас олам.
— Тақиқлансин уруш, атом бомбаси!
Совет граждани имзо чекади.
У ғолиб,
сўзи бир,
талаби қат'ий,
Демакки, урушни тинчлик енгади!
Юрти, Москваси қуёшдай одил,
Узоқ зулматларга нурин сочмоқда.
Капитал зулмидан нажот истаган
Мазлум Шарқнинг ҳам йўлин
очмоқда.
Унинг юксак, улуғ, ол байроғида
Атомлардан ўткир, кучли қувват бор.
Башарнинг қуёши улуғ Сталин
Ўзи йўлбошчидир!
Ўзи байроқдор!

М. БОБОЕВ.

Йигиталининг онаси

ҲИКОЯ

Йигиталининг онаси Руқия холани кўриш учун Шаҳрихон чўлига бордим.

Чўл штабида Юсуфжон акага дуч келдим. Истаган кишимнинг номини айтдим, унинг қаерда турганини сўрадим.

— Андижонлилар, асосан, Шеркўрғон участкасига жойлашган, — деди Юсуфжон Шодмонов. — Мана шу йўл тўғри ўша ерга олиб боради. Руқия опани у ерда ҳамма танийди.

Чўл штаби ёнидан кетган кенг йўлга тушиб олдим, «Олтинкўл» номли ариқдан ўтганимдан кейин, бепоён ям-яшил водини кўрдим. Бир текис қатор теракларнинг учлари баҳор ели блан замин силкинар, аллақайси бир шинаванда ўтқазган акац дарахтлари оппоқ гуллаб, хушбўй таратиб ётарди. Шеркўрғон участкаси шу ердан бошланар эди...

☆

Альбомимда Йигиталининг сўнгги мактуби бор. Сталинград жанги айни қизиган пайтда, ўша жангда ҳалок бўлишидан сал илгарироқ ёзган. Ба'зи парчаларни кўчираман:

«Дўстим, ўзингга ма'лум: мен оддий пахтакор эдим. Ербошидаги боғимга бориб, меҳмон бўлгансан. Анор, анжирлар экканман, гул кўчатлари ўтқазганман. Қатор ишкомлар, ҳовуз атрофидаги соя-салқин толлар, йўл ёқасидаги якка кекса чинор ҳамон кўз ўнгимда...

... Мана, энди жангчи бўлдим. Ватан шуни талаб этди. Виждоним, бурчим қўлимга қурол тутқазди. Мени халқ йўллади. Халқнинг ишончини оқлаяпман. Ҳозирғача 114 та гитлерчини гўрга тиқдим.

... Волга соҳилларини душман учун жаҳаннамга айлантирдик. Тарих ҳали бундай жангни кўрмаган бўлса керак. Фашистлар учун бу зарбаларимиз ҳали оз. Берлинга ғалаба байроғини тикиб, юртимизга соғ-саломат қайтиб борамиз.

... Онамга хат ёздим. Андижонга борсанг, сен ҳам салом айт. Уни соғиндим. Менинг қўйимда куйиб юрган чоғларида, кўнглига таскин бер. Жангдан қайтиб бориб, умрим борича унинг хизматида бўламан, мени деб чеккан жафоларини ёдидан кўтариб юбораман!».

Орадан кўп ўтмади. Йигиталининг ҳалок бўлгани ҳақида қайғули хабар келди. Дўстлари уни Сталинград ёнидаги Безымянная тепасига — қаҳрамонлар қабристонига дафн қилибдилар.

1943 йилнинг баҳорида Андижонга, Ербоши қишлоғига бордим. Қора кўйлак кийиб, қора рўмол ўраган онани далада, ғўза чопиғида кўрдим. Танимадим, Сочи оқарибди, ўзи озибди, юзини ажин босибди. Энди қирқбеш ёшга кирган Руқия холадаги бу катта ўзгаришдан заррача ҳам таажжубланмадим. Фарзанд доғи ёмон!

У, дун'ё-дун'ё орзу-ҳавасларга тўлиб-тошиб ўғил туғди. Ўғли тетапоя бўлиб, шўх ўсабошлади. Қишлоққа босмачилар ҳужум қилди. Улар Йигиталининг дадаси Норбўта акани: сен қизилсан!, деб отиб ташладилар. Она ўғли блан ёлғиз қолди. Ўғлини: «дадасининг ўрнини босади, тойчоғим!» деб, ўзини юпатди. Колхозга кириб ишлади, ўғлини ўқитди.

Йигитали меҳнатсевар, уқувли йигит бўлиб етишди. 1940 йилда колхознинг звено бошлиғи бўлиб ишлаб, ҳар гектар ердан 72 центнердан пахта топширди ва Москвага — Бутун Иттифоқ Қишлоқ хўжалик виставкасига борди. Олтин медаль олди.

Она нақадар бахтиёр эди!

Шодлик кезларида оналар тўйни ўйлайди.

Руқия хола Йигиталини уйлантириш пайига тушди. «Битта болам иккита бўлади, уйим тўлади. Насиб қилса, набира кўраман» — она шундай ширин орзулар блан яшади.

Йигитали ўз севгани Чамангулга унаштирилди.

Янги иморатнинг томи ёпилиб, ромлари ўрнатилган, тўй э'лон қилинган кун уруш бошланди.

Йигиталининг дўстлари — теварак-атрофдан келиб, тўй тараддудида юрган йигитлар уй-уйларига қайтиб кетмадилар. Улар ота-оналарига қисқагина хатлар ёзиб, тўғри, ҳарбий комиссариатга бордилар. Жангга кетдилар...

Ғам онанинг қаддини букиб қўйибди. Тут тагида, ариқ бўйида Руқия хола блан ёнма-ён ўтириб, узоқ гаплашдим.

— Аяжон, ўғлингиз номардларча ҳалок бўлгани йўқ. Сталинград жангномасига номи ёзилди. Азиз Ватан учун жонини фидо қилди!

— Биламан, — Руқия хола менга ўйчан тикилди. — Шунинг учун ҳам мен далада кетман чопаяпман...

Руқия холанинг фикрини тушундим. Ўз фарзандини Ватан бахт-саодати йўлига ҳад'я қилган она фақат ўз ороми ва толиинигина ўйламас, балки халқни, бошқа миллион-миллион кишиларнинг тинчлигини ўйлар эди.

Онанинг юраги нақадар кенг ва олижаноб!

Руқия хола, бошқа барча оналар каби, фарзанд деганда фақат Йигиталини эмас, балки бутун одамзодни, бутун ҳаётни ва янада гўзал келажакни тушунади. Шоир айтмаганми:

Меҳрибон онамсан, азиз Ватаним,
Сенга фидо бўлсин бу жону таним!..

☆

Катта йўлдан ўнгга — икки ёнида тераклар, акацлар кўкариб ётган бошқа бир йўлга қайрилдим. Ҳаётдаги ўсиш, ривожланиш жараёни, ҳарбир ниҳолнинг ва умуман, барча жонли нарсаларнинг камолотга интилиши менга беҳад завқ бағишлади.

Шаҳрихонга бундан 11 йил муқаддам, Катта Фарғона канали қурилган вақтда келган эдим. Ўша вақтда ўтқазилган навда-ниҳоллар азамат дарахтларга айланибди, ҳарбирининг қалинлиги бирнеча қарич...

Дзержинский номли колхоз қишлоғининг марказидан ўтатуриб, янги катта-катта иморатларни, электр станция биносини, колхоз саройини, тегирмонни, пахтакорларнинг қатор оқ уйларини кўрдим. Ундан нарида яна гўзал қишлоқ кўзга ташланади...

Бир тўда қизнинг ғўза тагларини чопишини кузатиб турган қотмагина йигитнинг олдига бордим. Қўл бериб кўришдик.

— Қосимжон, — деди йигит, ўзини танитиб.

Қосимжон, тўғрироғи — чўлдаги шинаванда пахтакорларнинг та'бири блан айтганда — Қосимфаранг — Дзержинский номли колхоз ҳосилот советининг раиси. Ундан Руқия хола қаерда ишлаётганини сўрадим.

— Опамиз учинчи бригадага бошлиқ, — деди Қосимжон. — Юринг, ўзим бошлаб борай!

Биз йўл ёқасидаги ариқдан сакраб ўтиб, яккаоёқ сўқмоқдан кетдик.

Тизза бўйи ғўзалар яшнаб ётибди. Яшил денгизда олис сузиб, баланд ишланган дала шийпонининг ёнидан чиқдик.

— Шу ерда ўтиратурасиз, — деди Қосимжон. — Мен опани даладан айтиб келаман.

Шийпонда ёлғиз қолдим,

Ўйга толдим.

Ажабо, бундан беш йил илгариги уруш асоратлари энди йўқ. Ҳаёт яшнайди. Халқ пахтадан рекорд ҳосил олиш учун курашади. Одамларнинг қалблари ҳам, қуёш каби нурли, ҳаёт сингари фаровон... Далаларда машиналар, тракторлар, зовурларда экскаваторлар, янги уйлар, электр чироқлари...

Ҳатто шу олис Шаҳрихон чўлидаги ҳарбир нарса ҳам гўзал ҳаётимиздан, битмас-туганмас куч-қувватимиздан далолат беради!

Салқин шийпонга тўшаб қўйилган полосга ёнбошладим. Ғир-ғир шамол эсади, димоққа ёзнинг тўйин ҳиди урилади. Аллақаердан йигит-қизларнинг қўшиғи эшитилади. Орамбахш, наш'али фасл!..

Тинчлик.

☆

Олисдан Руқия хола блан Қосимжон кўриндилар.

Ўрнимдан туриб, онанинг истиқболига бордим.

Руқия хола мийиғида жилмайиб, қаршимга келди.

Бошимни эгдим.

У, ўнг қўлини елкамга ташлаб:

— Эсон-омонмисан, болам, раҳмат: ўртоғингнинг ёдини унутмай, мени кўргали келибсан! — деди.

Чин дўстимнинг онасини соғинганимни, агар уни кўрсам, Йигиталини кўргандай бўлишимни айтдим.

— Ҳорманг, аягинам! — дедим, — иш блан толмаяпсизми?

— Толиб нима, — Руқия хола, офтобда куйган, ажин босган юзидаги чангни одми дока рўмолининг учи блан артар экан, жавоб берди. — Тинчлик бўлса, меҳнатдан ҳам роҳат нарса борми!

— Опамиз бугун Тинчлик тарафдорларининг Мурожаатига қўл қўйдилар, — деди Қосимжон, сўзга аралашиб, — ҳаммамиз қўл қўйдик. Уруш бўлмайди!

Уруш сўзини эшитиш блан Руқия холанинг қошлари чимирилди, кўзлари чақнади.

— Ўтиринглар, — деди Руқия хола. — Гаплашамиз!

— Биз уччаламиз ёнма-ён ўтирдик. Узоқ сўзлашдик.

Руқия холанинг пахтачилик соҳасидаги ишларини, ҳозирги ҳаётини, мўл ҳосил етиштиргани учун Ленин ордени блан мукофотланганини билиб олдим. Аммо онанинг тинчлик ҳақидаги гаплари менга айниқса та'сир қилди.

— Халқимиз озод, юртимиз обод бўлиши учун эримни берган эдим, — деди Руқия хола. — Озод халқимизни, обод юртимизни сақлаб қолиш учун ўғлимни бердим. Агар лозим бўлса, халқларнинг тинчлиги йўлида ўз жонимни ҳам беришга тайёрман!...

☆

Шаҳрихон чўлидан — янги ташкил этилган Бўз районидан қайтар эканман, ҳамма ерда гўзал ҳаётни, ижодий меҳнатни, тинчликни кўрдим.

Ҳамид ҒУЛОМ.

ПАРТИЯ ТУРМУШИ

Колхоз коммунистлари мўл ҳосил учун курашда

Андижон район, Ербоши қишлоқ советидаги Сталин номли колхознинг а'золари, Ўзбекистон пахтачилик илғорлари VI қурултойи вакилларининг мурожаатига жавобан, 275 гектар пахта майдонининг ҳар гектаридан 45 центнердан ҳосил етиштириш учун астойдил меҳнат қилмоқдалар. Колхоз партия бюросининг ҳисобида 23 та ВКП(б) а'зоси ва 2 та кандидат бор. Булардан 6 киши бригада бошлиғи, 6 киши звено бошлиғи, 4 киши кетманчи ва табельчи бўлиб ишлайди.

Колхоз коммунистлари олинган мажбуриятни бажариш учун курашда барча колхозчиларга намуна бўлмоқдалар. Барча коммунистлар ғўза парваришида кундалик нормани муттасил ошириб бажармоқдалар. Масалан, коммунистлардан—6-нчи бригаданинг а'зоси Исҳоқ Қурбонов, 7-нчи бригаданинг а'зоси Қодиржон Камоловлар сифатли чопиқ ўтказиб, 2,5—3 меҳнат куни ишламоқдалар.

Партия бюроси колхозда оммавий-сиёсий ишларни намунали йўлга қўйди. Партбюро секретари ўртоқ Камолов раҳбарлик қилаётган агитколлективда 40 га яқин агитатор бор. Бу агитаторлардан 18 киши коммунист.

Колхоз партия ташкилоти 11 бригадада 11 шийпон ташкил этди. Шийпонлар турли плакатлар блан безатилган ва радиолаштирлган. Радиоузел орқали колхозда ғўза қатор ораларида ишлашнинг бориши ҳақида ҳар куни ахборот эшитдирилади. Шу блан бирга илғор бригада ва звено бошлиқлари микрофонда ўз тажрибаларини сўзлайдилар. Правление ва партбюро органи—«Сталинчи» деворий газетаси ҳар 15 кунда мунтазам чиқарилмоқда. Деворий газетада илғорлар тажрибаси оммалаштирилади. Партия ташкилотининг илғорлар тажрибасини оммалаштириш йўлидаги бу тадбирлари колхозда социалистик мусобақа шартларининг муваффақиятли бажарилишини та'минлади.

Колхозчиларнинг фидокорона меҳнати уларнинг ҳаётини янада маданиятли ва фаровон қилмоқда. Колхоз қишлоғи борган сари обод бўлмоқда. Кейинги икки йил ичида 110 киловатли ГЭС, 250 точкали радиоузел, правление учун бино, қишки клуб ва чойхона учун бинолар қурилди. Яқин ўртада колхозчилардан 30 киши радиоприёмник, 40 киши велосипед, 2 киши мотоцикл, 2 киши «Москвич» ва 1 киши «Победа» машинаси сотиб олди.

Колхозчилар ўтган йили 240 гектар ернинг ҳар гектаридан 37,6 центнердан ҳосил етиштирганликлари учун Ўзбекистон ССР Министрлар Совети ва Ўзбекистон К(б)П Марказий Комитетининг кўчма қизил байроғини олган эдилар. Партия ташкилоти шу байроқни бу йил ҳам қўлда сақлаб қолиш учун курашмоқда.

Ҳозир колхоз даласида ҳаёт қайнамоқда, ғўзалар гулламоқда. Колхоз ҳамма пахта ерида тўртинчи парваришни сифатли тугаллади.

Турсун МИРЗАЕВ.

Ворошилов номли колхознинг коммунистлари

Ворошилов номли колхоз — Қашқадар'ё областининг Шаҳрисабз районидаги йирик пахтакор колхозлардан бири. Шу колхоз бошланғич партия ташкилотининг ҳисобида 17 коммунист бор. Буларнинг деярли ҳаммаси бевосита колхоз ишлабчиқаришининг ҳал қилувчи участкаларида, пахта далаларида ишламоқдалар.

Коммунистлардан Бозор Фармонов, Ҳасан Очилов, Зокир Шукуров ўртоқлар пахтачилик бригадаларига бошчилик қиладилар. Партия ташкилоти бутун колхоз иши учун коммунистларнинг жавобгарлигини ошириш мақсадида Элмуродов, Аҳад Умаров, Жавли Носиров, Нурбобо Хуррамов, Юсуф Очилов ўртоқларни бригадаларга бириктиб қўйди. Уларнинг ҳарбири ўзлари бириктилган бригадада пахтадан мўл ҳосил етиштириш учун партия ташкилоти олдида жавобгар.

Бошланғич партия ташкилотининг секретари ўртоқ Хуррамов (колхоз ҳосилот советининг раиси) ғўза парваришининг сифати, коммунистлар бошчилик қилаётган ва коммунистлар бириктилган бригадалардаги аҳвол блан ҳардоим танишиб туради.

Яқинда партия ташкилотининг ташаббуси блан ҳамма бригада ва звеноларда социалистик мажбуриятларнинг қандай бажарилаётгани ўзаро текширишдан ўтказилди. Текшириш якунлари партия мажлисида муҳокама қилинди. Текширишда пахта ҳосилининг ҳал қилучи ҳозирги даврида дала ишлари анча бўшашиб кетганлиги аниқланди. Колхозда ишга кеч чиқиш, ишдан эрта қайтиш, нормани бажармаслик фактлари борлиги ма'лум бўлди.

Нега кейинги кунларда колхозда иш бўшашиб кетди? Коммунистлар партия йиғилишида шу масалани чуқур муҳокама қилдилар, танқид ва ўз-ўзини танқидни кучайтириб, қолоқлик сабабларини очиб ташладилар. Қолоқликнинг сабаби — колхозда партиявий-сиёсий ва оммавий ишларнинг бўшаштирилгани эди.

Партия мажлисидан кейин колхознинг дала ишларида жиддий ўзгариш юз берди. Колхозда оммавий-сиёсий ишлар йўлга қўйилди. Марказий шийпонда «Колхоз йўли» деворий газетаси мунтазам чиқарилиб, унинг мазмуни агитаторлар томонидан ҳамма бригада а'золарига етказиладиган бўлди. Дала шийпонларида «Жанговар варақа»лар чиқарилди. Колхоз ишларига мутлақо чиқмай юрган 25 киши ишга тортилди.

Ғўза парваришида ишлаш учун ажратилган 180 — 185 киши ишга чиқиб, 16 — 17 гектар ердаги ғўзани чопиқ, 35 — 40 гектар ердаги ғўзани культивация қилган бўлса, кейинги кунларда 290 киши ғўза парваришига чиқиб, ҳар куни 38 — 40 гектар ердаги ғўзани чопиб, 55 — 60 гектар ерни культивация қиладиган бўлди. Колхозда барча ғўзалар тўртинчи чопиқ ва культивациядан чиқарилди.

Колхозчилар ўртасида сиёсий-оммавий ишларни йўлга қўйиш, социалистик мусобақага раҳбарлик қилиш колхоз коммунистлари ва бошланғич партия ташкилотининг энг муҳим вазифаси бўлиб қолди.

Ворошилов номли колхоз коммунистлари социалистик мусобақага бошчилик қилиб, колхоз бўйича ҳар гектар ердан 33 центнердан ҳосил етиштириш учун бутун кучларини сафарбар қилмоқдалар.

Р. МУРОДОВ.

Далада сиёсий агитация ишлари яхши йўлга қўйилсин

(Мухбирларимизнинг хатларига обзор)

Республикамизнинг ҳамма область ва районларидаги колхозларда бу йил пахтадан мўл ҳосил олиш учун кураш янада қизиб кетди. Колхоз далаларида меҳнат қайнамоқда.

Республика колхозларида пахтадан юқори ҳосил олиш учун кураш, ҳалол меҳнат қилиш колхозчиларнинг шоншараф ишига айланиб қолди. Колхозчиларимиз ўртасида меҳнатга коммунистик муносабатда бўлиш каби ажойиб фазилат вужудга келди. Колхозчиларимизнинг сиёсий онглилиги кундан-кун ортиб бормоқда. Бу эса колхозларда сиёсий-тарбиявий ишларни янада кучайтиришни, колхозчиларнинг маданий-маиший аҳволини янада яхшилашга ёрдам беришни талаб этади.

Аммо республикамизнинг ба'зибир областьларидаги колхозларда бу муҳим ишга яхши э'тибор берилмаётир. Ба'зи бир район раҳбарлари колхозчиларнинг сиёсий онглилигини янада ошириш масаласига, улар ўртасида маданий-тарбиявий ишларни кучайтиришга аҳамият бермаётирлар.

Тошкент область, Чиноз районидаги «Ойдин» колхозида туручи мухбир ўртоқ Ашуров бир хабарида «Ойдин» колхозида сиёсий агитация ишлари олиб борилмаётганлигини ёзади. Колхоз бошланғич партия ташкилотининг секретари ўртоқ Юнусов сиёсий агитация ишларига ўтакетган мас'улиятсизлик блан қараб келмоқда. Колхоз бригадаларида дала шийпонлари йўқ. Колхоз агитпункти яхши ишламаётир. Деворий газета ва «Жанговар варақа»лар икки ойдан бери чиқарилмаган. Бригадаларга агитаторлар бириктириб қўйилмаган.

Колхозчилар «Ойдин» колхози бошланғич партия ташкилотининг секретари ўртоқ Юнусовдан кундалик газета ва журналларни бериб туришни илтимос қилсалар ҳам, ўртоқ Юнусов колхозчиларнинг илтимосини қондирмай келаётир. Келган газета ва журналлар ўртоқ Юнусовнинг шкафида чанг босиб ётибди.

Самарқанд областининг Пойариқ районидаги «Иккинчи бешйиллик», «Ленин йўли» Жданов номли, Ворошилов номли колхозларда ҳам сиёсий-агитация ишлари қаноатланарли олиб борилмаётир.

Мухбир ўртоқ Мамараҳимов бизга ёзган бир хатида бу колхозларнинг бирортасида ҳам 3 ойдан бери деворий газета ва «Жанговар варақа»лар чиқарилмаганини хабар қилади.

Айниқса, «Иккинчи бешйиллик» колхозида сиёсий агитация ишларига чидаб бўлмайдиган даражада мас'улиятсизлик блан қараб келмоқдалар. Колхоз партия ташкилотининг секретари ўртоқ Сатторов колхозда оммавий-сиёсий ишларни йўлга қўйиб юбориш, колхозчилар ўртасида лекция ва суҳбатлар ўтказиш, уларга кундалик газета ва журналларни етказиб бериш ишлари блан шуғулланмаётир. Колхоз кутубхонаси доим қулфланган ҳолда туради.

Наманган областининг Уйчи районидаги Андреев ва Охунбобоев номли колхозларда ҳам аҳвол бундан қолишмайди. Андреев номли колхоз бошланғич партия ташкилотининг секретари Юсупов, комсомол ташкилотининг секретари Ҳасанов ўртоқлар колхозда оммавий-сиёсий ишларнинг жуда сусайиб кетишига йўл қўймоқдалар. Колхозчилар кундалик газета, журналлар ўқишни, ҳар турли сиёсий ва илмий темаларда лекциялар эшитишни истайдилар. Аммо колхознинг беларво раҳбарлари колхозчиларнинг истакларини эшитишни хоҳламайдилар. Мухбир ўртоқ Нуриддинов ўз хабарида Наманган область, Уйчи район партия комитети бу колхозларда оммавий-сиёсий ишларни тезда йўлга қўйиб юборишда колхоз бошланғич партия ташкилотларига ёрдам бериши керак, деб ёзади.

Мухбир ўртоқ Қурбонов Қорақалпоғистон АССР, Қипчоқ район, Куйбишев қишлоқ советидан бизга ёзган хабарида шу қишлоқ советидаги «III Интернационал» колхозида оммавий-сиёсий ишлар ўз ҳолига ташланиб қўйилганлигини билдиради.

Колхоз бошланғич партия ташкилотининг секретари ўртоқ Иноятов колхозчилар ўртасида сиёсий-тарбиявий ишларни олиб бормаётир. Колхоз бригадаларида битта ҳам дала шийпони шу вақтгача жиҳозлангани йўқ.

Биз ўртоқ Иноятовдан, — деб ёзади мухбиримиз ўртоқ Қурбонбоев ўз хабарида, — нима учун колхоз бригадаларида дала шийпонлари йўқ, агитаторлар белгиланмаган, деб сўрасак, у бизга: «активлик қилаберманг» деб, партия ходимига ёт бўлган қўполлик блан жавоб қайтаради.

Ҳозирги кунда колхоз далаларида колхозчилар ўртасида сиёсий-агитация, маданий тарбия ишларини олиб бориш, ҳар турли темаларда лекция ва суҳбатлар ўтказиб туриш, колхозларда меҳнат унумини кўтариш ва пахтадан мўл ҳосил етиштиришни та'минлашда муҳим омиллардан бири бўлиб ҳисобланади.

Юқорида танқид қилинган колхоз бошланғич партия ташкилотларининг секретарьлари ўзлари томонидан йўл қўйиб келинаётган камчиликларни тезда бартараф қилишлари ва далада сиёсий-оммавий ишларни кучайтиришлари керак.

Американинг Қуриядаги қуролли интервенцияси тўғрисида

СССР Ташқи Ишлар Министрининг Ўринбосари А. А. ГРОМИКО баёноти

Қурияда бўлаётган воқиалар 25 июньда Жанубий Қурия ма'мурлари қўшинларининг иғвогарлик мақсадида Қурия Халқ-Демократик Республикасининг чегара районларига қилган ҳужуми натижасида юз берди. Бу ҳужум илгаридан ўйлаб қўйилган план натижасида бошланди.

Жанубий Қуриядаги Ли Син Ман тўдасининг шундай плани борлиги тўғрисида Ли Син Маннинг ўзи ҳам, Жанубий Қурия ма'мурларининг бошқа вакиллари ҳам вақт-вақт айтиб қўяр эдилар. Ли Син Ман 1949 йил 7 октябрьдаёқ Америкадаги Юнайтед Пресс агентлигининг мухбири блан қилган суҳбатида ўз армиясини тайёрлаш соҳасидаги муваффақиятлар блан мақтаниб, Жанубий Қурия армияси Пхеньянни уч кун ичида ишғол қилаолар эди, деб очиқ айтди. Ли Син Ман ҳукуматининг мудофаа министри Син Сен Мо ҳам 1949 йил 31 октябрьда матбуот вакилларига Жанубий Қурия қўшинлари ҳужум бошлаб бирнеча кун ичида Пхеньянни ишғол қилаоладиган даражада кучлидир, деди. Жанубий Қурия қўшинлари Қурия Халқ-Демократик Республикасининг чегара районларига иғвогарлик мақсадида ҳужум бошлашидан атиги бир ҳафта илгари, Ли Син Ман 19 июньда «миллий мажлис» деб аталган мажлисда Америка Давлат департаментининг маслаҳатчиси Даллес ҳузурида сўзлаб бундай деди: «Агар биз демократияни совуқ муносабатлар урушида ҳимоя қилаолмас эканмиз, қуролли урушда ғалаба қозонамиз».

Жанубий Қурия ма'мурларининг вакиллари Американинг ёрдамини сезиб гина шундай гапларни айта олганликларини тушуниш қийин эмас.

Қурияга ёрдам берувчи америка ма'муриятининг раҳбари Жонсон Қуриядаги воқиалар бошланишидан бир ой илгари, я'ни шу йил 19 майда, Америка конгресси Вакиллари Палатасининг маблағ чиқарувчи комиссиясида гапириб, Жанубий Қурия армиясининг Америка ярог-аслаҳалари блан қуролланти рилган ва Америка ҳарбий миссияси томонидан та'лим олган 100 минг солдат ва офицери тайёргарликни тамомлади ва истаган вақтда уруш бошлай олади, деди.

Ма'лумки, Қуриядаги воқиалар бошланишидан атиги бирнеча кун илгари Америка Қўшма Штатларининг ҳарбий министри Жонсон, Америка Қўшма Штатлари қуролли кучлари Бош Штабининг бошлиғи Брэдли ва Давлат департаментининг маслаҳатчиси Даллес Японияга келдилар ва генерал Макартур блан махсус кенгашлар ўтказдилар. Шундан кейин Даллес Жанубий Қурияда бўлиб, 38-нчи параллельдаги чегара районларига борди.

Воқиалар бошланишидан атиги бир ҳафта илгари, я'ни 19 июньда Давлат департаментининг маслаҳатчиси Даллес Жанубий Қуриянинг мазкур «миллий мажлиси»да Америка Қўшма Штатлари коммунизмга қарши курашаётган Жанубий Қурияга зарур бўлган ма'навий ва моддий ёрдамни кўрсатишга тайёр эканлигини айтди.

Бу фактлар тамомила аёндир ва уларни шарҳлаб ўтиришга эҳтиёж йўқ.

Аммо, воқиаларнинг Жанубий Қурия ма'мурлари фойдасига ҳал бўлмаётганлиги биринчи кунларданоқ кўриниб қолди. Қурия Халқ-Демократик Республикаси америка ҳарбий маслаҳатчилари раҳбарлиги остида бўлган Жанубий Қурия қўшинларига қарши курашда бирқанча муваффақиятларга эришди.

Ли Син Маннинг қурия халқининг ёрдамига ҳечқачон сазовор бўлмаган ва террорга асосланган идора усули барбод бўлаётганлиги равшан бўлиб қолгач Қўшма Штатлар ҳукумати Қурияга очиқдан-очиқ интервенция қилабошлади ва ўзининг ҳарбий-ҳаво, ҳарбий-денгиз кучларига, сўнгра эса қуруқликдаги кучларига Жанубий Қурия ма'мурлари томонида туриб қурия халқига қарши ҳаракат қилишни буюрди. Шу блан Қўшма Штатлар ҳукумати агрессия тайёрлаш сиёсатидан очиқдан-очиқ агрессия қилишга ўтди, Қуриянинг ички ишларига ошкора суратда аралашиш йўлига, Қурияда қуролли интервенция қилиш йўлига ўтди. Америка Қўшма Штатлари ҳукумати бу йўлга ўтиши блан тинчликни бузди ва тинчликни мустаҳкамлашга интилиш уёқда турсин, балки, аксинча, тинчликнинг душмани эканлигини кўрсатди.

Фактлар шуни кўрсатадики, Америка Қўшма Штатлари ҳукумати Қуриядаги тажовузкорлик планларини қадам бақадамгина очиб бераётир. Даставвал, у, Америка Қўшма Штатларининг Қурия ишларига аралашуви фақат ҳарбий ва бошқа материаллар юбориш блангина чекланади, деб билдирди. Сўнгра, ҳарбий-ҳаво ва ҳарбий-денгиз кучлари ҳам юборилади, аммо қуруқликдаги кучлар юборилмайди, деб э'лон қилинди. Шундан кейин, Америка Қўшма Штатларининг қуруқликдаги қуролли кучлари ҳам Қурияга юборилади, деб э'лон қилинди.

Шу нарса ҳам ма'лумки, Америка Қўшма Штатлари ҳукумати даставвал Америка қуролли кучлари Жанубий Қурия территориясидаги операциялардагина қатнашадилар, деб э'лон қилди. Аммо бирнеча кун ўтиши бланоқ Америка авиацияси ўз операцияларини Шимолий Қурия территориясига кўчирди. Пхеньянга ва бошқа шаҳарларга ҳужум қилди.

Буларнинг ҳаммаси шуни кўрсатадики, Америка Қўшма Штатлари ҳукумати Қўшма Штатларни тобора кўпроқ уруш гирдобига ташламоқда, аммо америка халқининг янги ҳарбий авантюра гирдобига ташланишни истамаётганлиги блан ҳисоблашишга мажбур бўлиб, мамлакатни секин-аста очиқ урушга тортмоқда.

Қўшма Штатлар ҳукумати гўё Хавфсизлик Советининг топширишига мувофиқ Қурияга қарши қуролли интервенция қилинди деган баҳоналар блан бундай интервенцияни оқлашга уринмоқда. Бундай да'вонинг тамомила сохта эканлиги яққол кўриниб турибди.

Ҳақиқатда қандай воқиалар юз берди?

Ма'лумки, Қўшма Штатлар ҳукумати 27 июньда Хавфсизлик Советининг мажлиси чақирилишидан аввал ва Хавфсизлик Советининг қандай қарор қабул қилиши блан ҳисоблашмай, Қурияда қуролли интервенция бошлади. Шундай қилиб, Америка Қўшма Штатлари ҳукумати Бирлашган Миллатлар Ташкилотини юз берган воқиалар қаршисида, я'ни тинчликнинг бузилиши олдида тамошабин қилиб қўйди.

Хавфсизлик Совети Америка Қўшма Штатлари ҳукумати тақдим этган резолюцияни воқиа юз берганидан кейин тасдиқлаб қўяқолди, холос. Бу резолюция Америка Қўшма Штатлари ҳукуматининг тажовузкорлик ҳаракатларини ма'қуллайди. Шу блан бирга, Америка резолюцияси Хавфсизлик Совети томонидан Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг Уставини қўпол равишда бузиш йўли блан қабул қилинди.

Бирлашган Миллатлар Ташкилоти Уставининг 27-нчи моддасига мувофиқ Хавфсизлик Советининг муҳим масалалар юзасидан чиқарадиган барча қарорлари камида етти овоз блан, шу жумладан, Хавфсизлик Советидаги доимий беш а'зонинг, я'ни Совет Иттифоқи, Хитой, Америка Қўшма Штатлари, Буюк Британия ва Франциянинг овози блан қабул қилиниши керак.

Аммо Америка Қўшма Штатларининг Қуриядаги ҳарбий интервенциясини ма'қулловчи америка резолюцияси фақат олти овоз блангина, я'ни Америка Қўшма Штатлари, Англия, Франция, Норвегия, Куба, Эквадор овози блангина қабул қилинди. Хавфсизлик Советида Хитойнинг ўрнини қонунга хилоф суратда эгаллаётган гоминданчи Цзян Тин-фу овозини бу резолюцияни ёқлаб берилган еттинчи овоз деб ҳисобладилар.

Бундан ташқари, Хавфсизлик Советининг 27 июньдаги мажлисида Советнинг доимий беш а'зосидан фақат учтаси, я'ни Америка Қўшма Штатлари, Англия ва Франция қатнашди. Советнинг бошқа иккита доимий а'зоси — СССР ва Хитой Советнинг мажлисида ҳозир бўлмадилар, чунки Америка Қўшма Штатлари ҳукуматининг хитой халқига нисбатан тутган душманлик позицияси Хитойни Хавфсизлик Советида ўзининг қонуний вакилини қатнаштириш имкониятидан маҳрум этади, бу ҳол эса Совет Иттифоқининг Совет мажлисларида қатнашувига имкон бермади.

Бинобарин, Бирлашган Миллатлар Ташкилоти Уставининг Хавфсизлик Советида қарорлар қабул қилиш тартиби тўғрисидаги ана шу икки талабининг бирортаси ҳам Советнинг 27 июньдаги мажлисида бажарилмади. Бу ҳол мазкур мажлисда қабул қилинган резолюцияни ҳарқандай қонуний кучдан маҳрум этади.

Шу нарса ҳам ма'лумки, Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг Устави ички тартибдаги воқиалар тўғрисида эмас, балки халқаро миқ'ёсдаги воқиалар тўғрисида сўз борган ҳоллардагина Хавфсизлик Советининг аралашувини кўзда тутади. Шу блан бирга, бир давлатдаги икки группа ўртасида ички низо' чиққанида Устав Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг мазкур давлатнинг ички ишларига аралашувини очиқдан-очиқ тақиқлайди. Шундай қилиб, Хавфсизлик Совети 27 июньда чиқарган қарори блан Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг ана шу энг муҳим принципини ҳам бузди.

Юқорида айтилган гаплардан шундай хулоса чиқариш керакки, Америка Қўшма Штатлари ҳукумати Қуриядаги қуролли интервенцияси учун баҳона сифатида фойдаланаётган бу резолюция Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг Уставини қўпол равишда бузиш йўли блан, қонунга хилоф суратда Хавфсизлик Советида қабул қилдирилди. Бунга фақат шу ҳолат имкон бердики, Америка Қўшма Штатлари ҳукуматининг Хавфсизлик Совети а'золарига сурбетларча кўрсатаётган таз'йиқи Бирлашган Миллатлар Ташкилотини Америка Қўшма Штатлари Давлат департаментининг бир филиалига, тинчликни бузаётган Америка ҳукмрон доиралари сиёсатининг итоатли қуролига айлантирди.

Америка Қўшма Штатлари ҳукуматининг таз'йиқи остида Хавфсизлик Совети томонидан 27 июньда қонунга хилоф суратда қабул қилинган резолюция шуни кўрсатадики, Хавфсизлик Совети тинчликни сақлаш юзасидан асосий жавобгарлик ўз зиммасига юкланган орган сифатида эмас, балки уруш очиш учун Америка Қўшма Штатларидаги ҳукмрон доиралар фойдаланаётган қурол сифатида ҳаракат қилмоқда.

Хавфсизлик Советининг бу резолюцияси тинчликка қарши душманлик хуружидан иборат.

Хавфсизлик Совети тинчлик ишини қадрлаганида эди, шундай шармандали резолюцияни қабул қилишдан аввал, Қурияда урушучи томонларни яраштиришга ҳаракат қилиши керак эди. Хавфсизлик Советигина ва Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг Бош Секретаригина шундай чора кўраолар эдилар. Аммо улар тинчликни кўзда тутган бундай тадбир тажовузкорларнинг планларига қарама-қарши эканлигини билиб бўлса керак, бундай чорани кўрмадилар.

Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг Бош Секретари Трюгве Ли жанобларининг бу ишдаги хунук ролини та'кидлаб ўтмай бўлмайди. Ўз лавозимига мувофиқ Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг Уставига қаттиқ риоя қилинишини кузатиб туриши лозим бўлган Бош Секретарь Хавфсизлик Советида Қурия масаласи муҳокама қилинган вақтда ўзининг бевосита вазифаларини бажариши уёқда турсин, балки, аксинча, Қўшма Штатлар ҳукумати томонидан ва Хавфсизлик Советининг бошқа а'золари томонидан Уставнинг қўпол равишда бузилишига лаганбардорларча ёрдам берди. Шу блан Бош Секретарь Бирлашган Миллатлар Ташкилотини мустаҳкамлаш тўғрисида эмас ва тинчликни мустаҳкамлаш тўғрисида эмас, балки Америка Қўшма Штатларидаги ҳукмрон доираларнинг Қурияга нисбатан тажовузкорлик планларини амалга оширишларига ёрдам бериш тўғрисида ғамхўрлик қилаётганлигини кўрсатди.

Президент Трумэн 29 июньда ўтказилган матбуот конференциясида Америка Қўшма Штатлари Қурияда уруш ҳаракатларини бошлагани ҳолда уруш ҳолатида эканлигини инкор қилди. Трумэн буларнинг ҳаммаси Бирлашган Миллатлар Ташкилотини қўллаб-қўлтиқлаш мақсадида кўрилган «полиция тадбирлари» холос ва бу ҳаракатлар Шимолий Қуриядаги «бир тўда босмачилар»га қарши қаратилган деб э'лон қилди.

Бундай да'воларнинг асоссиз эканлигини тушуниш қийин эмас.

Тажовузкорнинг тажовуз ҳаракатларини бошлаб, одатда ўз ҳаракатларини ниқоблаш учун бирор усулдан фойдаланишлари кўпданоқ ма'лум.

Ҳаммага ма'лумки, милитаристлар Японияси 1937 йил ёз фаслида Шимолий Хитойга ҳарбий интервенция бошлаб, Пекинга юриш қилганида, бу ҳаракат Шарқда тинчликни қувватлаш учун бўлаётган маҳаллий бир «низо'» деб э'лон қилган эди. Ҳолбуки бунга ҳечким ишонмас эди. Япон милитаристлари томонидан 1937 йилда Хитойга қарши бошланган урушни Шарқда тинчликни қувватлаш учун маҳаллий бир «низо'» деб қандай тарзда ҳисоблаш мумкин бўлган бўлса, ҳозирги вақтда Америка Қўшма Штатлари ҳукуматининг буйруғига мувофиқ, генерал Макартур томонидан Қурияда олиб борилаётган уруш ҳаракатларини ҳам худди шу тарздагина Бирлашган Миллатлар Ташкилотини қувватлаш учун кўрилаётган «полиция тадбирлари» деб ҳисоблаш мумкин.

Америка Қўшма Штатлари қуролли кучларининг Қурияда олиб бораётган операциялари бирор полиция амалдори қўмондонлиги остида эмас, балки генерал Макартур қўмондонлиги остида олиб борилаётганлиги ма'лум. Аммо, Америка Қўшма Штатларининг Япониядаги қуролли кучларининг бош қўмондони Макартур Қурияда ҳарбий операцияларга эмас, балки қандайдир «полиция тадбирлари»га раҳбарлик қилмоқда деб айтиш бема'нилик бўлур эди. Макартурнинг Қуриядаги граждан аҳолига ва тинч шаҳарларга ҳужум қилаётган «учучи қал'алар» ва реактив аэропланларгача бутун ҳарбий авиацияни, крейсер ва авианосларгача бутун ҳарбий-денгиз флотини, шунингдек қуруқликдаги қўшинларни ўз ичига олган қуролли кучлари «бир тўда босмачилар»га қарши «полиция тадбирлари»ни кўриш учун талаб этилди, деган гапга кимнинг ишониши мумкин.

Энг содда кишилар ҳам бундай гапларга ишонмасалар керак.

Шу муносабат блан шуни ҳам айтиб ўтиш керакки, Хитойнинг Халқ-озодлик армияси америка ҳарбий техникаси блан қуролланган Чан Кай-ши армияларига қарши кураш олиб борган пайтда ба'зи бировлар Хитой Халқ-озодлик армиясини ҳам «босмачи тўдалар» деб атаган эдилар. Оқибатда нима бўлганлиги ҳаммага аёндир. «Босмачи тўдалар» деб аталганлар Хитойнинг асл миллий манфаатларини ифода қилиш блангина қолмай, хитой халқининг вакиллари ҳам бўлиб чиқдилар, Америка Қўшма Штатларидаги ҳукмрон доиралар Хитойга ҳукумат сифатида мажбуран қабул қилдирмоқчи бўлган кишилар Хитойнинг миллий ша'н-шарафи ва мустақиллигини истаган давлатга сотган ва миси чиқиб қолган бир тўда авантюрист — босмачилардан иборат бўлиб қолдилар.

Американинг Қуриядаги қуролли интервенциясининг асл мақсадлари нимадан иборат?

Америка Қўшма Штатларидаги тажовузкор доиралар фақат Жанубий Қуриянигина эмас, балки Шимолий Қурияни ҳам ўз қўлларига олиш учун тинчликни бузган бўлсалар керак. Америка қуролли кучларининг Қурияга бостириб кириши қурия халқига қарши очиқдан-очиқ қилинаётган урушдир. Бу урушдан мақсад—Қурияни миллий мустақилликдан маҳрум этиш, бирлашган демократик Қурия давлатининг тузилишига йўл қўймаслик ва Қурияда халққа қарши бўлган тузумни зўрлик блан ўрнатишдир. Бундай тузум Қўшма Штатлардаги ҳукмрон доираларнинг Қурияни ўз мустамлакаларига айлантиришларига ва Қурия территориясидан Узоқ Шарқда ҳарбий-стратегия плацдарми сифатида фойдаланишларига имкон берган бўлур эди.

Президент Трумэн Қурияга ҳужум бошлаш тўғрисида Америка Қўшма Штатларининг қуролли кучларига буйруқ бериши блан бир вақтда «Формозага қилинадиган ҳужумнинг олдини олиш» учун Америка ҳарбий-денгиз флотига буйруқ берганлигини ҳам айтди. Бу эса Америка қуролли кучларининг Хитой территориясининг ана шу қисмини босиб олишларини кўрсатади.

Америка Қўшма Штатлари ҳукуматининг бу ҳаракати Хитойга қарши очиқдан-очиқ агрессия қилишдан иборатдир.

Бундан ташқари, Америка Қўшма Штатлари ҳукуматининг бу ҳаракати Формозанинг Хитой территориясига мансуб эканлиги тўғрисида Қоҳира ва Потсдамда тузилган халқаро битимларни (Америка Қўшма Штатлари ҳукумати ҳам бу битимларни имзолаган эди) қўпол равишда бузишдан иборат, шунингдек, президент Трумэннинг бу йил 5 январьда, американлилар Формоза ишларига аралашмайдилар, деб қилган баёнотини ҳам бузишдан иборатдир.

Президент Трумэн Филиппиндаги Америка қуролли кучларини кўпайтириш тўғрисида кўрсатма берганлигини ҳам айтди. Бу эса, Филиппин давлатининг ички ишларига аралашишдир ва мамлакат ичкарисида курашни кучайтириб юборишга қаратилгандир. Америка ҳукуматининг бу хуружи унинг Филиппинни Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг а'зоси бўлган мустақил давлат сифатида эмас, балки ҳали ҳам ўз мустамлакаси деб қараётганлигини кўрсатади.

Президент Трумэн, бундан ташқари, Ҳинд-Хитойда Францияга «ҳарбий ёрдам» беришни тезлатиш тўғрисида ҳам фармон берганлигини айтди. Трумэннинг бу баёноти Америка Қўшма Штатлари ҳукуматининг Ҳинд-Хитойда мустамлака идора усулини қувватлаш учун вьетнам халқига қарши урушни кучайтириш йўлига ўтганлигини кўрсатади. Америка Қўшма Штатлари ҳукумати бу ҳаракати блан Осиё халқлари жандармаси ролини ўз зиммасига олганлигини кўрсатди.

Бинобарин, президент Трумэннинг 27 июньдаги баёноти Америка Қўшма Штатлари ҳукумати тинчликни бузганлигини ва агрессия тайёрлаш сиёсатидан Осиёдаги бирқанча мамлакатларда бир вақт ичида очиқдан-очиқ агрессия қилиш йўлига ўтганлигини кўрсатади. Шу блан Америка Қўшма Штатлари ҳукумати бутун дун'ёда тинчликни мустаҳкамлаш юзасидан Бирлашган Миллатлар олдида ўз зиммасига олган мажбуриятларини поймол этиб, тинчликни бузучи сифатида майдонга чиқди.

Халқларнинг миллий бирлик учун, демократик ҳуқуқлар учун олиб борган курашини ташқаридан аралашув йўли блан бўғишга уринилганлигини кўрсатадиган мисоллар тарихда кўп учрайди.

Шу муносабат блан, ўтган асрнинг 60-нчи йилларида Шимолий Американинг шимолий ва жанубий штатлари ўртасида бўлган урушни эслатиб ўтиш мумкин бўлур эди. Ўша вақтда Линкольн раҳбарлигидаги шимолий штатлар қулдорликни йўқотиш учун ва мамлакатнинг миллий бирлигини сақлаш учун жанубдаги қулдорларга қарши қуролли кураш олиб бордилар. Ма'лумки, жанубдагиларнинг ҳужумига дучор бўлган шимолий штатларнинг қуролли кучлари ўз территориясини мудофаа қилиш блан чекланиб қолмадилар, балки уруш ҳаракатларини жанубий штатларнинг территориясига кўчирдилар, халқ томонидан қўллаб-қувватланмаган қулдор плантаторларнинг қўшинларини тор-мор келтирдилар, жанубдаги мавжуд қулдорлик системасини йўқотиб, миллий бирликни барпо қилиш учун шароит вужудга келтирдилар.

Ма'лумки, ўша вақтда ба'зи ҳукуматлар, масалан, Англия ҳукумати ҳам шимолий штатларга қарши ва миллий бирликка қарши жанубий штатларнинг фойдасини кўзда тутиб, Шимолий Американинг ички ишларига аралашдилар. Лекин шунга қарамай, америка халқининг Шимолнинг Жанубга қарши курашига етакчилик қилган тараққийпарвар кучлари ғалаба қозондилар.

Тарихнинг бошқа бир сабоғини ҳам эслатиб ўтиш ўринлидир.

Россияда Октябрь ўзгаришидан кейинги даврда Россиянинг четки ўлкаларига тўпланган чор тескаричи генераллари Россияни парча-парча қилиб юборишга уриндилар. Ўша даврда Америка Қўшма Штатлари ҳукумати Англия, Франция ва бошқа ба'зи давлатларнинг ҳукуматлари блан биргаликда Совет мамлакатининг ички ишларига аралашди, Ватанимизнинг Совет ҳукумати раҳбарлиги остида бирлашувига йўл қўймаслик учун тескаричи чор генераллари томонида бўлди. Америка Қўшма Штатлари ҳукумати қуролли интервенция қилишдан ҳам қайтмади. У, Совет Узоқ Шарқига ва Архангельск районига ўз қўшинларини юборди. Америка қўшинлари бошқа ба'зи мамлакатларнинг қўшинлари блан биргаликда Россиядаги чор генералларининг — Колчак, Деникин, Юденич ва бошқаларнинг совет ҳокимиятига қарши олиб борган курашида уларга актив ёрдам бердилар, рус ишчилари ва деҳқонларини отдилар, аҳолини таладилар.

Ма'лумки, ба'зи ажнабий давлатлардаги ҳукмрон доиралар ўша вақтда ҳам тинчликни бузиб, тарих ғилдирагини қуролли интервенция йўли блан орқага буриб юборишга, халқ томонидан ағдарилган ва халқ душман кўрган тузумни зўрлик блан халққа қабул қилдиришга ва мамлакатимизнинг ягона давлат бўлиб бирлашуви учун йўл қўймасликка уринган эдилар.

Интервенциячиларнинг бу авантюраси нима блан тамом бўлганлиги ҳаммага ма'лум.

Ана шу тарихий мисолларни эслатиб ўтиш шу жиҳатдан фойдалики, Қурияда ва Осиёнинг бошқа ба'зи мамлакатларида бўлаётган воқиалар ҳамда Қўшма Штатларнинг бу мамлакатларга нисбатан тутган агрессив сиёсати Қўшма Штатларнинг ва Россиянинг тарихидаги юқорида айтилган воқиаларга кўп жиҳатдан ўхшайди.

Совет Ҳукумати Қўшма Штатлар ҳукуматининг 27 июньдаги баёнотига 29 июньда қайтарган жавобида Қўшма Штатлар ҳукуматининг Қуриянинг ички ишларига сурбетларча аралашиш сиёсатини амалга ошираётганлигига қандай қараганлигини билдирди.

Совет Ҳукумати бутун дун'ёда тинчликни мустаҳкамлаш сиёсатига ва ўзининг бошқа давлатларнинг ички ишларига аралашмасликдан иборат традицион принципига оғишмай амал қилиб келмоқда.

Совет Ҳукумати ўтган асрнинг 60-нчи йилларида шимолий америкалилар Американинг жануби ва шимолини ягона миллий давлат қилиб бирлаштириш ҳуқуқига эга бўлганлари ва бирлаштирганликлари каби, қуриялилар ҳам Қуриянинг жануби блан шимолини ягона миллий давлат қилиб бирлаштириш соҳасида ўзларининг ички миллий ишларини ўз хоҳишларича ҳал этиш ҳуқуқига эгадирлар деб ҳисоблайди.

Юқорида айтилганлардан шундай хулоса чиқариш керакки, Америка Қўшма Штатлари ҳукумати тинчликка қарши душманларча ҳаракат қилди ва ўзи томонидан бошланган қуролли агрессиянинг оқибатлари учун жавобгарлик унинг зиммасига юкланади.

Хавфсизлик Совети Американинг ҳарбий интервенциясини сўзсиз тўхтатишни ва Америка қуролли кучларини Қуриядан дарҳол олиб кетишни талаб қилганидагина, Бирлашган Миллатлар Ташкилоти тинчликни сақлаш соҳасидаги ўз мажбуриятларини бажараолади.

«МУСТАҲКАМ ТИНЧЛИК УЧУН, ХАЛҚ ДЕМОКРАТИЯСИ УЧУН!» ГАЗЕТАСИ САҲИФАЛАРИДАН

Қурия халқига қарши америка империалистларининг агрессияси

Қуриядаги кейинги воқиалар америка империализмининг ваҳшийлигини яна бир марта яққол фош қилмоқда. Америка империализми янги уруш бошлаш мақсадида ва ўз озодликлари ҳамда мустақилликлари учун курашаётган халқларни бўғиш мақсадида ҳарқандай воситаларни ишлатишдан ҳам тортинмайди. Кучайиб бораётган иқтисодий кризисдан, ички қийинчиликлар ва қарама-қаршиликлар кучайишидан жон талвасасига тушиб қолган, шунингдек метрополияларда ҳам, мустамлакаларда ҳам меҳнаткашларнинг ва халқ ичидаги прогрессив табақаларнинг озодлик ҳаракати бениҳоя авж олиб кетганлигидан ваҳимага тушган, кучли довулдай ҳаракатдан, я'ни тинчлик тарафдорлари ҳаракатидан қўрқиб, бу ҳаракат бир тўда уруш оловини ёқувчиларни эзиб, янчиб ва улоқтириб ташлайди деб саросимага тушган америка империалистлари шошма-шошарлик блан кетма-кет ҳархил иғвогарликлар уюштирмоқдалар. Улар агрессия тайёрлашдан бевосита агрессив ҳаракатларга ўтаётирлар.

25 июньда Жанубий Қурия қўғирчоқ ҳукуматининг қўшинлари иғвогарлик ниятида Қурия халқ-демократик республикаси территориясига ҳужум қилдилар ва шу блан Қурия территориясида уруш ҳаракатларини бошлаб юбордилар. Америка газеталари бу иғвогарлиқнинг тайёрланаётганлиги тўғрисида очиқдан-очиқ ёздилар. «Нью-Йорк таймс» газетасининг мухбири Салливен бундай деб ёзган эди: «Шуниси қизиқки, уруш ҳақидаги деярлик ҳамма гапларни Жанубий Қурия раҳбарларидан эшитамиз. Ли Син Ман, агар Вашингтон розилик берса, менинг армиям ҳужум бошлиши мумкин, деб бирнеча бор уқдириб ўтди». Қуриядаги уруш ҳаракатлари бошланиши олдидан, Вашингтон томонидан тайёрланган уруш ҳаракатларининг дирижёрлари Токиога келдилар. Булар Америка Қўшма Штатлари ҳарбий министри Жонсон, бош штаб бошлиғи Брэдли ва ашаддий уруш оловини ёқувчи — ма'лум Жон фостер Даллесдир. Бу иғвогарликдан бирнеча кун илгари Даллес Сеулга келиб, ўзининг қуриялик малайларига сўнгги йўл-йўриқларни берди. «Нью-Йорк геральд трибюн» газетасининг хабарига кўра. Даллес Жанубий Қуриянинг «қонун чиқарувчи мажлиси»га: «сиз ёлғиз эмассиз!» деган.

Қурия халқ-демократик республикаси мамлакатни тинч йўл блан бирлаштириш учун бутун куч-қувватини сарфлади. Қурия Бирлашган демократик ватан фронти (ЕДОФ) мамлакатнинг ҳар икки қисмидаги 70 дан ортиқ сиёсий партия ва жамоат ташкилотларини ўз сафида бирлаштиради. Қурия Бирлашган демократик ватан фронти халқнинг талабини ва орзу-истагини ифода қилиб, мамлакатни тинч йўл блан бирлаштиришни 7 июньда таклиф этди. Аммо, бу таклиф Ли Син Ман тўдасининг ва унинг вашингтонли хўжайинларининг планларига тўғри келмади. Вашингтонли хўжайинлар ўзаро қирғинчилик урушини бошлаб юбориш йўли блан бутун Қуриянп Америка Қўшма Штатларининг мустамлакасига айлантирмоқчи, Жанубий Қурияда америка оккупантлари ўрнатган очлик, оммани қашшоқлантириш ва демократияга қарши жазо чоралари кўришдан иборат усул идорани бутун мамлакатга жорий қилмоқчи бўлдилар.

Ли Син Ман босқинчилари 25 июнь тонг вақтида 38-нчи параллельдан ўтганларида ўзларини америка агрессорларининг флоти ва авиацияси ҳимоя қилаётганини жуда яхши билардилар. Аммо Қурия халқ-демократик республикаси Халқ армияси ва соқчи отрядлари агрессорларга ва уларнинг қўғирчоқларига шундай қаттиқ зарба бердиларки, улар саросимага тушиб жанубга қоча бошладилар. Бирлашган мустақил демократик давлат тузиш учун бир кишидай бўлиб курашга отланган халқ уларга ла'натлар ўқимоқда.

Америкали агрессорлар ҳозиргача ўзларининг агрессив ниятларини ниқоблашга уриниб келардилар. Эндиликда улар бу кейинги ниқобни юзларидан олиб ташладилар. Америка Қўшма Штатлари президенти Трумэн баёнот чиқариб, Америка Қўшма Штатлари Жанубий Қурияга ҳарбий-ҳаво ва ҳарбий-денгиз кучлари блан ёрдам беради, деб очиқдан-очиқ э'лон қилди. Трумэн 7-нчи америка флотига «Формозага ҳужум қилинишининг олди олинсин» деб буйруқ берди, бу эса ҳақиқатда Хитой территориясининг бу қисмини америка қуролли кучлари томонидан оккупация қилиш ҳақида буйруқ бериш демакдир.

Америка Қўшма Штатларининг буйруғи блан шошилинч равишда Бирлашган Миллатлар Ташкилоти Хавфсизлик Советининг мажлиси чақирилди. Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг Уставй Хавфсизлик Советида муҳим масалалар юзасидан бўлган қарорлар Советдаги беш доимий а'зонинг якдиллиги блан чиқарилиши керак деб талаб этади. Хавфсизлик Советидаги америка тарафдори бўлган кўпчилик Бирлашган Миллатлар Ташкилоти Уставидаги ана шу талабни назарга олмай, Хавфсизлик Совети мажлисида икки доимий а'зо — СССР ва Хитой вакиллари йўқлигига қарамай, Америка Қўшма Штатлари зўри блан киргизилган «қарорни» итоат блан қабул қилди.

Хитой халқи ҳечкимнинг вакили бўлишга ҳечқандай ҳаққи бўлмаган Чан Кай-ши вакилини Хавфсизлик Советидан чиқариб юборишни ҳақли суратда талаб этди. Совет Иттифоқи бу талабни астойдил қўллаб-қувватлади. Хитойнинг бу ҳақли талаби муносабати блан Америка Қўшма Штатлари Бирлашган Миллатлар Ташкилотига нисбатан саботаж уюштирди. Ҳозир бунинг сири аён бўлиб қолди. Америка Қўшма Штатлари Бирлашган Миллатлар Ташкилотини тамомила ўз қўлига олиб, уни ўз тажовузкорлик сиёсатининг қуроли қилиб қўйди. Ана шундай шароитда Хавфсизлик Советининг қарори бирон қонуний кучга эга бўлиши мумкинми? Албатта, йўқ! Шунга қарамай, даставвал Америка Қўшма Штатлари, сўнгра Англия ва Австралия, Голландия ва бошқа мамлакатлар ана шу сохта «қарорни» пеш қилиб, Жанубий Қурия соҳилларига ўз ҳарбий кемаларини юбормоқдалар. Америка аэропланлари Қурия шаҳарлари ва қишлоқларини бомбардимон қилмоқдалар. Америка бомбалари овозига қўшилиб, буржуа матбуоти катта шовқин-сурон кўтармоқда. Қурия халқ-демократик республикасига ҳарқандай ёлғон ва туҳматлар ёғдирмоқда.

Ҳаддан ошган Америка Қўшма Штатлари империалистларининг мисли кўрилмаган бу ёвуз ҳаракатлари бутун тараққийпарвар инсониятни ғазаблантирмоқда ва тинчликнинг тақдири ҳақида барча софдил кишиларни жиддий ташвишга солмоқда. Эндиликда бутун дун'ёга ма'лумки, Америка Қўшма Штатларининг Қуриядаги ва Хитойдаги агрессияси империалистлар лагерининг инсониятга қарши қилган жуда кўп жиноятлари ичида сўнгги ва энг қабиҳ агрессиядир. Америка Қўшма Штатлари империалистлари ҳархил агрессив иттифоқлар тузмоқдалар, ҳарбий бюджетларни кўпайтирмоқдалар. Бу ҳарбий бюджетлар натижасида пўлат ва тўплар ишлаб чиқарувчи корхона эгалари бойиб, ишчи ва деҳқонлар очликдан ўлмоқдалар. Америка Қўшма Штатлари империалистлари Америка Қўшма Штатларида ва Японияда, Австралияда ва Жанубий Африка Иттифоқида, Ҳиндистон ва Грецияда халқнинг энг яхши вакиллари бўлган коммунистларни қамоққа олмоқдалар. Америка Қўшма Штатлари империалистларининг буйруғи блан Франция ва Италиядаги инсофсиз ҳукмдорлар меҳнаткашларни отмоқдалар ва террор ҳамда жазо чоралари усул идорасини кучайтирмоқдалар. Америка Қўшма Штатлари империалистлари Англия парламентидаги депутат Робертс сингари консерватив одамхўрларни тарбиялаб вояга етиштирдилар. Робертс яқинда сра уялмай-нетмай «агар Шимолий Қурия бўйсунмаса» Пхеньянга «атом бомбаси ташлашга» чақирди.

Ҳаддан ошган уруш оловини ёқувчилар — Америкадаги ҳукмрон доиралар ва уларнинг Ғарбий Европадаги ва Осиёдаги шериклари бутун дун'ёнинг кўз олдида ана шу жиноятларни қилмоқдалар. Аммо тинчлик ва халқлар хавфсизлиги учун курашаётган юз миллионларча кишилар, улар ортиқча ҳаддан ошиб кетмайдиларми, деб сўрашлари мумкин.

Мард қурия халқи ўзининг бирлашган мустақил демократик давлатини тузиш учун курашмоқда. Қурия халқи уруш оловини ёқувчиларнинг иғвосига мумкин бўлган бирдан-бир йўл блан муносиб жавоб бермоқда. Қурия халқи қўлига қурол олиб ўз мамлакатини империалистлардан ва уларнинг агентлари хоин Ли Син Ман тўдасидан ҳимоя қилмоқда. Йўқ, жаноб империалистлар, Қурия шаҳарлари ва қишлоқларини бомбардимон қилиш, ҳимоясиз хотин-қизларни, болаларни, кексаларни ўлдириш блан сиз ўз озодлиги ва мустақиллигини ҳимоя қилишга отланган халқни тиз чўктираолмайсиз. Қурия халқи америкали агрессорлар ва уруш оловини ёқувчилар қўлида қўғирчоқ бўлишни истамаганлигини исбот қилди. Бу эса қурия халқининг тинчликни ҳимоя қилиш ишига қўшган энг яхши ҳиссасидир.

Барча тинчлик тарафдорлари, барча яхши ниятли кишилар америка империалистларининг Қурия, Хитой ва Ҳинд-Хитойдаги сўнгги агрессив ҳаракатларига тинчлик учун курашни янада кучайтириш блан жавоб бермоқдалар. Стокгольм мурожаатига яна юз миллионларча кишиларнинг қўл қўйганлиги барча халқларнинг тинчликка астойдил интилаётганликларини исботлайди. СССР Олий Советининг баёноти, Совет Иттифоқида мурожаатга имзо тўплаш бошланганлиги, Хитойда, Франция, Италия, Америка Қўшма Штатлари, Англияда ва бошқа мамлакатларда имзо тўплашнинг кучайиб кетганлиги буни яққол кўрсатади.

Ҳалқларнинг тинчлик учун олиб бораётган кураши кучаймоқда ва ўсмоқда. Бу кураш империалистларнинг қора ниятларини кул қилиб кўкка совурадир!

(Газетанинг 26 (86)-нчи сонида босилган мақола).

ҚУРИЯ ХАЛҚ АРМИЯСИ МАМЛАКАТНИНГ ЖАНУБ ТОМОНИГА МУВАФФАҚИЯТ БЛАН ИЛГАРИ СИЛЖИБ БОРМОҚДА

ПХЕНЬЯН, 3 июль. (ТАСС). Қурия халқ-демократик республикаси қуролли кучлари бош қўмондонлигининг хабарларига кўра, Халқ армиясининг қисмлари ҳужумни давом этдирмоқдалар ва чекинаётган душманга зарбалар бермоқдалар.

1 июльда Халқ армияси қўшинлари 38-нчи параллельдан 60 километр жанубдаги Кан (Ханган) дар'ёсидан ўтдилар. Бу томондаги ҳарбий қисмлар Сувондан 20 километр шарқдаги жойгача бориб етдилар ва жануб томонга ҳужум қилишни давом этдирмоқдалар.

2 июльда Халқ армиясининг қисмлари Хэнсен уезд марказини ва Канвон (Хончендан 30 километр жанубда) вилоятининг бу шаҳар атрофидаги районларини озод қилдилар ҳамда Вондю уездига кирдилар.

2 июльда Халқ армияси қисмлари 20 дан ортиқ волость марказини ва аҳоли яшаб турган 400 дан ортиқ пунктни озод қилдилар.

Халқ армияси Канвон вилоятида душманнинг қочиб кетаётган қўшинларини қувиб бориб, 2 июль соат 13 да Вондю уезд марказини ва унинг атрофларини тамомила озод қилди. Халқ армияси илгари юришини давом этдирмоқда. Халқ армиясининг бошқа қисмлари 2 июль эрталаб Кенги вилоятидаги Янпхен уездини озод қилдилар ва жануб томон илгари юришни давом этдирмоқдалар.

Қурия халқ-демократик республикасининг авиацияси Сеул блан Сувон ўртасидаги душман қўшинларини ва автоколонналарини бомбардимон қилишни давом этдирмоқда. Сувон аэродромига, душманнинг ҳарбий эшелонларига ва ҳарбий омборларига ҳужум қилинди. Ҳаво жангида душманнинг бир аэроплани уриб туширилди.

ҚУРИЯДА УРУШ ҲАРАКАТЛАРИ

ЛОНДОН, 3 июль. (ТАСС). Рейтер агентлигининг Токиодаги мухбири, Шимолий Қурия пиёда аскарлари Сувонни айланиб ўтдилар, Сувонда аҳвол «унчалик яхши эмас», деб хабар беради.

Генерал Макартурнинг Сувондаги дала штаби вакили Шимолий Қурия танкларининг икки колоннаси кеча кечқурун Кан (Ханган) дар'ёсидан ўтганлигини ва Сеул—Сувон ўртасидаги тош йўлга зарба берганлигини хабар қилди.

НЬЮ-ИОРК, 2 июль. (ТАСС). Юнайтед Пресс агентлигининг Қурияда америка қўшинлари штаби ҳузуридаги мухбири билдиради: штаб вакилининг айтишича, Жанубий Қуриядаги аҳвол «унчалик яхши эмас», чунки Шимолий Қурия қўшинлари Кан дар'ёсидан ўтиб Сеулдан жанубга ва шарққа силжиб бормоқдалар. Штаб вакилининг айтишига кўра, америка қўшинлари «мумкин қадар тезроқ шимол томонга» қараб юриш ва яқинлашиб келаётган Шимолий Қурия қўшинлари блан учрашиш ҳақида буйруқ олганлар.

Аммо, мухбирнинг айтишига қараганда, америка қўшинларининг ақалли икки кундан илгари уруш ҳаракатларида иштирок қилаолишлари шубҳали деб ҳисобланади.

ФРАНЦИЯДАГИ ВИЛЬПАРИЗИ ШАҲРИДА И. В. СТАЛИН НОМИДА ПАРК ОЧИЛДИ

ПАРИЖ, 2 июль. (ТАСС). Бугун Вильпаризи шаҳрида (Сена ва Марна департаменти) ўртоқ И. В. Сталин номида парк тантанали суратда очилди. Шу муносабат блан бўлган катта митингда шаҳар бошлиғининг ўринбосари Больз, Миллат мажлисининг депутати Лоран Казанова ва Франциядаги совет элчихонасининг вакили маслаҳатчи ўртоқ Авилов нутқ сўзладилар. Минбар тепасига И. В. Сталиннинг катта портрети қўйилган ва алвонга «Ўртоқ Сталинга шон-шарафлар бўлсин!» деб ёзилган.

Шаҳар бошлиғининг ўринбосари Больз ўз нутқида Совет Армияси Францияни гитлерчи босқинчилардан озод қилиш ишига ўз ҳиссасини қўшганлиги учун ўртоқ Сталинга ва бутун совет халқига ташаккур изҳор қилиб, французлар ҳечқачон Совет Иттифоқига қарши урушмайдилар деб совет халқига ва'да берди.

Лоран Казанова ўртоқ И. В. Сталинга ва бутун совет халқига француз халқининг самимий миннатдорлигини изҳор қилди. «Тинч океандан тортиб Эльба соҳилларигача, — деди у,—озодлик байроғи ҳилпилламоқда, юз миллионларча кишилар бу байроқ остида яшамоқдалар. Бу байроқ тинчлик символи бўлиб, бутун дун'ёда тинчликни та'минлайди».

Лоран Казанова америка империалистларининг Қуриядаги агрессияси ҳақида гапириб бундай деди: «Ахир, Францияни шимолий ва жанубий қисмларга бўлиб, французларни бир-бирларидан ажратиш мумкинми? Шунингдек мамлакатнинг жанубий ва шимолий қисмларида яшовчи қуриялиларнинг бир-бирларига ёрдам қўлини чўзиб, чет эл империалистларига қарши биргалашиб курашишларига халақит бериш ҳам мумкин эмас».

Нотиқ Вильпаризи шаҳри меҳнаткашларини Стокгольм мурожаатига имзо тўплашни кучайтиришга чақирди.

Маслаҳатчи Авилов совет элчихонаси номидан шаҳар меҳнаткашларига шаҳар паркини улуғ Сталин номига қўйишга қарор берганликлари учун ташаккур изҳор қилди. Сизнинг қарорингиз,—деди у, — бутун француз халқидек, сизларнинг ҳам тинчликка интилаётганлигинигизни кўрсатади, чунки даставвал барча мамлакатлардаги меҳнаткашларнинг мустаҳкам тинчлик учун кураши ўртоқ Сталин номи блан чамбарчас боғлангандир.

ЧЕТ ЭЛЛАР БЛАН МАДАНИЙ АЛОҚА ҚИЛУЧИ БУТУН ИТТИФОҚ ЖАМИЯТИГА ҚАРАШЛИ ИККИТА МАДАНИЯТ УЙИ СССР БЛАН МАДАНИЙ АЛОҚА ҚИЛУЧИ ҚУРИЯ ЖАМИЯТИГА ТОПШИРИЛДИ

ПХЕНЬЯН, 2 июль. (ТАСС). Кеча Пхеньянда Чет эллар блан маданий алоқа қилучи Бутун Иттифоқ жамиятига қарашли иккита маданият уйи СССР блан маданий алоқа қилучи Қурия жамиятига тантанали суратда топширилди.

Тантанали мажлисда Қурия Олий халқ мажлисининг раиси Хо Хон, Олий халқ мажлиси президиумининг раиси Ким Ду Бон, министрлар кабинети раисининг ўринбосари Хон Мен Хи, СССР блан маданий алоқа қилучи Қурия жамияти марказий правлениесининг раиси Ли Ги Ен, тинчликни ҳимоя қилиш Қурия комитетининг раиси Хан Сер Я, СССР нинг Қурия халқ-демократик республикасидаги элчиси Штиков ва бошқалар ҳозир бўлдилар.

Иғилишда Чет эллар блан маданий алоқа қилучи Бутун Иттифоқ жамияти раиси профессор Денисовнинг мактуби ўқиб эшитдирилди. Мактубда Чет эллар блан маданий алоқа қилучи Бутун Иттифоқ жамиятининг Хамхин ва Вонсандаги маданият уйларини ҳамма асбоб-ускуналари ва моддий бойликлари блан бирга СССР блан маданий алоқа қилучи Қурия жамиятига топширишга қарор қилинганлиги билдирилади.

Хо Хон, Хон Мен Хи ва Ли Ги Ен ўз нутқларида совет халқига бу янги ҳиммати учун қурия халқининг самимий ташаккурини изҳор қилдилар.

ИНДОНЕЗИЯ ҚЎШМА ШТАТЛАРИ БОШ МИНИСТРИ ХАТТАНИНГ БАЁНОТИ

ГААГА, 3 июль. (ТАСС). Голландия газеталарида Индонезия Қўшма Штатлари бош министри Муҳаммад Хаттанинг Жакартада қилган баёноти босилиб чиқди.

Хатта бундай деди: Австралия ташқи ишлар министри Спендер яқинда Тинч океан мамлакатлари ҳарбий иттифоқи тузишни таклиф этган эди. Индонезия бу ҳарбий иттифоқда қатнашмайди.

Ма'лумки, бундан икки кун илгари Хатта баёнот бериб, Индонезия америкалиларнинг Қуриядаги уруш ҳаракатларини қувватламайди, деган эди.

Хитой халқ республикасининг ер ислоҳоти тўғрисидаги қонуни

ПЕКИН, 1 июль. (ТАСС). Синьхуа агентлиги ер ислоҳоти тўғрисидаги қонун текстини э'лон қилди.

Қонун олти қисмдан, 41 моддадан иборат.

«Феодал эксплоатацияга асосланган, помешчиклар синфи амалга ошириб келган ер эгалиги системаси йўқотилади, — дейилади қонуннинг биринчи моддасида; — қишлоқ хўжалигининг ишлабчиқариш кучлари учун нормал шароит вужудга келтириш, қишлоқ хўжалик ишлабчиқаришини ривожлантириш ва янги Хитойни саноатлаштиришга йўл очиш мақсадида деҳқонлар ер эгалиги системаси жорий қилинади».

Қонуннинг иккинчи қисмида бундай дейилади: «Помешчикларга қарашли ерлар, от-улов, қишлоқ хўжалик асбоблари ва ошиқча дон, шунингдек қишлоқларда уларга қарашли ошиқча иморатлар мусодара қилинади».

Қонуннинг махсус моддасида қишлоқ жойларида имтиёзли ибодатхоналарга, монастирларга, черкавларга, мактаб, муассаса ва бошқа жамоат ташкилотларига қарашли ерларни мусодара қилиш тартиби белгиланган.

4-нчи моддада кўрсатилишича, саноат ва савдо дахлсиздир. Помешчикларга қарашли саноат ва савдо корхоналари, шунингдек помешчиклар томонидан мазкур саноат ва савдо корхоналарининг фаолиятини бевосита та'минлаш учун фойдаланиб келинаётган ер ва бошқа мол-мулклар мусодара қилинмайди.

Бешинчи модда революцион армия ҳарбий хизматчилари, революция йўлида ҳалок бўлганларнинг оилалари, ишчилар, хизматчилар, зиёлилар, майда савдогарлар ва қишлоқ хўжалиги блан шуғулланмаётган ҳамда етарли ишчи кучлари бўлмаган бошқа шахсларнинг мавқини белгилайди. Қонунда айтилишича, агар бу кишилар кичкина ер майдонларини ижарага берсалар, уларга помешчиклар деб қаралмайди.

Агар бундай оилалардаги бир кишига ўрта ҳисоб блан тўғри келадиган ер миқдори мазкур жойдаги аҳоли бошига ўрта ҳисоб блан тўғри келадиган ернинг 200 процентидан ортмаса, бундай ер хўжаликлари дахлсиз қолади. Агар ер майдони шу миқдордан ортса, ошиқча ер мусодара қилиниши мумкин. Аммо ер эгаси бу ерни ўз шахсий меҳнати блан топган пулга сотиб олган бўлса, бундай кишиларни истисно қилиш кўзда тутилади, лекин бунинг учун шу ердан тушган даромад блан кун кечирадиган якка кексалар, етимлар ва инвалидлар бўлиши шарт.

Олтинчи моддага биноан, бой деҳқонларга қарашли бўлган ва уларнинг ўзлари томонидан ёки ёлланган ишчи кучлар ёрдами блан ишланаётган ерлар, шунингдек бой деҳқонларнинг бошқа мол-мулклари дахлсиздир. Бой деҳқонлар томонидан ижарага берилиб келаётган кичкина ер участкалари ҳам эгалари қўлида қолдирилади. Лекин ба'зи айрим районларда бой деҳқонлар томонидан ижарага берилиб келаётган ернинг бир қисми ёки ҳаммаси вилоят ёки юқори халқ ма'мурларининг ма'қуллаши блан мусодара қилиниши мумкин.

Агар ярим помешчик типидаги бой деҳқонлар томонидан ижарага берилаётган ер участкалари уларнинг ўзлари ишлаётган ёки ёлланган ишчи кучлар ёрдами блан ишланаётган ер участкаларидан катта бўлса, ижарага берилаётган ер мусодара қилиниши керак.

Ўртаҳол деҳқонларнинг (шу жумладан давлатманд ўртаҳол деҳқонларнинг) ери ва бошқа мол-мулклари дахлсиздир.

9-нчи моддада айтилишича, қонунга мувофиқ ҳамма жойда аҳолининг помешчиклар, бой деҳқонлар, ўртаҳоллар, камбағал деҳқонлар, батраклар ва қишлоқ жамоасидаги бошқа категорияларга мансублиги аниқланади.

Қонунга мувофиқ, ҳамма мусодара қилинган ер участкалари ва бошқа ишлабчиқариш воситалари камбағаллар, кам ерли ва ерсиз деҳқонлар ўртасида, шунингдек бошқа ишлабчиқариш воситалари бўлмаган кишилар ўртасида бир хилда, адолатли ва ўринли тақсимлаш учун деҳқон сян союзлари (сян — бирнеча қишлоқни ўз ичига олган ма'мурий доирадир) томонидан қабул қилиниб олиниши керак, аммо ушбу қонунга мувофиқ давлат ихтиёрига олиниши лозим бўлган ер участкалари ва ишлабчиқариш воситалари бундан мустаснодир.

13-нчи модда ер тақсимоти вақтида ерсиз ва ери кам аҳолининг ҳуқуқини белгилайди. Масалан, меҳнат қилаоладиган, лекин оиласи бўлмаган ёки оиласи фақат бир кишидан иборат бўлган камбағал деҳқонлар, агар мазкур сяндаги ер шароити имкон берса, бир ёки икки киши учун ажратиладиган миқдордан ортиқ ер участкаси олишлари мумкин.

Қишлоқ жойларидаги кустарьлар, майда савдогарлар, зиёлилар ва уларнинг оилалари, ҳар айрим ҳолда бу кишиларнинг аҳволини э'тиборга олиб, бирмунча ер ва бошқа ишлабчиқариш воситалари олишлари мумкин. Броқ, агар уларнинг ўз касбларидан олган даромади оилаларини доим боқиб туриш учун етарли бўлса, бу ҳолда уларга ер берилмайди.

Революция иши йўлида ҳалок бўлганларнинг оилалари (ҳалок бўлган киши ўзи оила а'зоси ҳисобланиши мумкин), Халқ-озодлик армиясининг командирлари, жангчилари, қонунга мувофиқ ҳарбий хизматдан бўшатилган кишилар, Халқ ҳукумати муассасаларининг ва халқ ташкилотларининг амалдорлари, шунингдек уларнинг оилалари, агар улар қишлоқ жойларида яшасалар, деҳқонлар блан баравар ер ва бошқа ишлабчиқариш воситалари олишлари керак. Лекин Халқ ҳукумати муассасалари ва халқ ташкилотлари амалдорларига, уларнинг маоши ва бошқа даромадларига қараб ҳамда оилаларини қандай боқаолишларига қараб, ер камроқ ажратилиши ёки умуман ҳечқандай ер ажратмаслиги мумкин.

Монах эркаклар ва хотин-қизларга, руҳонийларга ва бошқа дин ходимларига, агар уларнинг кун кечириш учун бошқа даромад манба'лари бўлмаса ва қишлоқ хўжалиги блан шуғуллана олсалар ва буни истасалар, деҳқонлар блан баравар ер ва бошқа ишлабчиқариш воситалари берилади.

Шаҳар идораси ёки касаба союзининг гувоҳномаси блан қишлоқларга қайтиб келгучи ишсизларга ва уларнинг оилаларига, агар улар ер берилишини сўрасалар ва қишлоқ хўжалигида меҳнат қилаолсалар, агар маҳаллий ер шароити бунга имкон берса, деҳқонлар блан баравар ер ва бошқа ишлабчиқариш воситалари берилиши керак.

Қочиб кетгандан кейин қайтиб келган помешчикларга, шунингдек бир вақтлар душман фойдасига ишлаб, кейин қишлоқларга қайтиб келган шахсларга ва уларнинг оилаларига, агар улар қишлоқ хўжалигида меҳнат қилишни истасалар, деҳқонлар блан баравар ер ва бошқа ишлабчиқариш воситалари берилиши лозим.

Қишлоқларда доим яшаб келаётган, лекин Халқ ҳукумати душман блан ҳамкорлик қилган кишилар деб, хоинлар деб, ҳарбий жиноятчилар деб, оғир жиноят қилган аксилинқилобчилар деб, ер ислоҳоти ўтказишга доим қарши чиқиб келаётган жиноятчилар деб топган кишиларга ер берилмаслиги керак.

Ер тақсимланган вақтда, — дейилади қонуннинг 15-нчи моддасида, —халқ ҳокимиятининг уезд ва юқори органлари, шу жойдаги ер шароитига қараб, давлат ихтиёрига олиш ва қишлоқ хўжалигида тажриба ишлари учун фойдаланиш ёхуд бир уезд ёки кенгроқ миқ'ёсда давлат намунали хўжалиги сифатида фойдаланиш мақсадида бирмунча ер ажратадилар. Давлат хўжалиги тузилгунча бу ер деҳқонларга ижарага берилиши мумкин.

Ер ислоҳоти тўғрисидаги қонун махсус ер масалаларини — мусодара қилинган дарахтзорларни, балиқ овлайдиган ҳовузларни, чой плантацияларини, тут ва тунг дарахтларини, бамбукзорларни, мева боғларини, қамишзорларни, бўш ётган ерларни ва бошқа ерларни, мусодара қилинган ирригация иншоотлари ва бошқа шу сингариларни тақсимлаш тартибини белгилайди.

Қонунда ер ислоҳотини ўтказиш тартиби белгиланади. Ер ислоҳоти ўтказиш вақтида ер ислоҳоти ўтказадиган комитетлар тузилади. Бу комитетлар халқ вакиллари советлари томонидан сайланган ёхуд тайинланган кишилардан ёки халқ ҳокимиятининг юқори органлари томонидан тайинланган кишилардан иборат бўлади. Бу комитетлар ер ислоҳоти блан боғлиқ ҳамма ишларга раҳбарлик қилиш ва уларни амалга ошириш учун жавобгардирлар.

Ер ислоҳоти тугаллангандан кейин,— дейилади 30-нчи моддада, — халқ ҳукумати ерни эгаллаш ҳуқуқини белгилайдиган ҳужжатлар беради ва ҳамма ер эгаларининг ердан эркин фойдаланиш ҳуқуқини танийди. Лекин ерни сотиш ва ижарага бериш ҳуқуқи берилмайди. Ер ислоҳоти ўтказилгунча тузилган ҳамма ер васиқалари бекор қилинади.

Ер ислоҳоти ўтказиш вақтида ҳарбир уездда халқ суди тузилади, халқ суди ер ислоҳоти ўтказилишини та'минлайди.

Ер ислоҳоти ўтказиш вақтида тартиб сақлаш ва халқ бойлигини қўриқлаш мақсадида, алоҳида ижозат олмасдан иш ҳайвонларини сўйиш, дарахтларни кесиш, ерни ишламай ташлаб қўйиш, қишлоқ хўжалик асбобларини, ирригация иншоотларини, иморатларни бузиш, ҳосилни нобуд қилиш ва бошқа шу сингарилар қаттиқ тақиқланади. Бунга риоя қилмаган айбдорлар суд қилинадилар ва халқ суди томонидан жазоланадилар.

35-нчи моддада уқдириб ўтилишича, бу қонун, умуман қишлоқ жойлари учун кучга эга бўлади, лекин йирик шаҳарларнинг атрофидаги жойлар учун кучга эга бўлмайди, бундай жойлар учун ер ислоҳоти қоидалари алоҳида ишлаб чиқилади. Қонун озчиликни ташкил қилган миллатлар яшаб турган районларга жорий қилинмайди. Лекин хитойлар кўпчиликни ташкил қилган, майда миллатлар хитой аҳолиси ўртасида тарқоқ яшаган районларда майда миллатлар ҳам ер ислоҳоти ўтказиш вақтида хитойлар блан баравар бу қонунга бўйсунадилар.

Бу қонун э'лон қилингандан кейин ҳарбир вилоятдаги халқ ҳокимият органлари шу қонундаги принципларга ва ҳарбир жойнинг шароитига мувофиқ, ўзларига қарашли территорияда ер ислоҳоти ўтказиш қоидаларини ишлаб чиқадилар ва уларни йирик ма'мурий район халқ ҳокимиятига (ёки ҳарбий ма'мурий комитетга тақдим этадилар, бу қоидалар тасдиқлангандан кейин амалга оширилади.

СПОРТ

ТОШКЕНТ КОМАНДАСИНИНГ МАҒЛУБИЯТИ

СССР биринчилиги учун навбатдаги футбол мусобақаси Горький шаҳрида Тошкент Офицерлар уйи командаси блан Горький шаҳар «Торпеда» командаси ўртасида бўлди.

Армия футболчилари бутун ўйин давомида актив ҳужум қилиб, қарши томон дарвозасини бирнеча марта хавф остида қолдирдилар. Лекин уларнинг бу уринишлари фойда бермади. Ҳужумчилар дарвоза олдида, ҳал қилучи пайтларда тўпни дарвозага тўғри тепабилмадилар. Шунинг натижасида жуда кўп қулай пайтлар қўлдан бой берилди.

«Торпеда» командасининг ҳужумчилари эса тошкентлиларнинг ҳимоясиз ва бўш қолган томонларини кўзлаб ҳужум қилдилар. Улар ўйиннинг биринчи бўлимида дарвозага бир марта ва иккинчи бўлимида яна бир марта тўп киртдилар. Ўйин торпедачилар фойдасига 2:0 ҳисоби блан тугади.

ТОШКЕНТ «ЛОКОМОТИВ» КОМАНДАСИНИНГ ҒАЛАБАСИ

Шу кунларда СССР кубоги учун волейбол мусобақалари давом этмоқда. Яқинда Қозоғистон ССР пойтахти Олмаота шаҳрида Тошкент «Локомотив» командаси блан Олмаота шаҳар командалари учрашдилар. Ўйин қизғин ўтди. «Локомотив» жамиятининг хотин-қизлар командаси 3:0 ҳисоби блан ва эрлар командаси 3:2 ҳисоби блан ғалаба қозондилар.

Бугун 5 июльда Тошкент темирйўлчилар маданият ва истироҳат боғининг волейбол майдонида СССР кубоги учун навбатдаги ўйин бўлади. Бу ерда Москва «Динамо» ва Ўзбекистон кубогини олган Тошкент «Локомотив» командалари учрашадилар.

ЎЗБЕКИСТОН ССР БИРИНЧИЛИГИ УЧУН ФУТБОЛ МУСОБАҚАСИ

1 июльда Ўзбекистон ССР чемпиони номини олиш учун футбол мусобақалари бошланди. Бу мусобақада 20 дан ошиқ команда қатнашмоқда. Улар 4 зонага бўлиниб ўйнамоқдалар.

Тошкент шаҳрида бўлаётган биринчи зона мусобақаларида Тошкент динамочилари Қўқон «Динамо» ва Янгийўл «Пишчевик» командалари блан ўйнади. Ҳар икки ўйин ҳам 2:2 ҳисоби блан дуранг бўлиб тугади. Марғилон «Красное знамя» командаси Янгийўл командасига 5:1 ҳисоби блан ютқазди. Марғилон ва Қўқон командалари ўртасидаги ўйин 1:1 ҳисоби блан тугади.

Андижон шаҳрида бўлаётган иккинчи зона мусобақаларида Андижон «Красное знамя» командаси ва Самарқанд шаҳрида бўлаётган учинчи зона мусобақаларида Самарқанд «Спартак» командаси, Бухоро шаҳрида бўлаётган тўртинчи зона мусобақаларида Бухоро «Большевик» командаси олдинда бормоқдалар.

Зоналарда биринчи ўринни олган командалар ўзаро учрашадилар ва бу учрашувда ғолиб чиққан команда келгуси йилда СССР биринчилиги учун «Б» классда ўйновчи командалар составида қатнашиш ҳуқуқига эга бўлиш учун Тошкент Офицерлар уйи командаси блан ўйнайди.

Мас'ул муҳаррир: **Ҳ. ҒУЛОМОВ.**

ТЕАТР ВА КИНОЛАРДА:

НАВОИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 5 июльда **Оққуш кўли** (Лебединое озеро), 6 июльда **Отелло**.

МУҚИМИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА (қишки бино) — 5 июльда **Нурхон.**

«ИСКРА» (қишки) — 3-нчи залда: 1) рангдор фильм **Москвада Биринчи Майнинг байрам қилиниши, 2) Чехословакия деҳқонлари делегацияси СССРда.**

«ЁШ ГВАРДИЯ» — кундуз рангдор фильм **Ўлимга маҳкум этилганлар фитнаси,** кеч соат 9 ва 11 да **Урушдан кейин кеч соат олтида.**

«РОДИНА», «ВАТАН», қишки ва ёзги «ИСКРА», қишки «НАВОИЙ» (кундуз) ва ёзги «НАВОИЙ», «ЎЗБЕКИСТОН», «УДАРНИК», ёзги «ТЕЛЬМАН» кинотеатрларида — янги бадиий музкали фильм **Фигаронинг тўйи.**

«ШАРҚ» — **Цирк артистлари.**

«ХЕВА» — рангдор фильм **Ўлимга маҳкум этилганлар фитнаси.**

«ТЕЛЬМАН» (қишки) — **Учинчи зарба.**

РЕСПУБЛИКА АГРОНОМЛАР МАКТАБИ

1950/51 ўқув йилига
Ўқучилар қабул қилади

Ўқиш муддати 3 йил. Дарслар ўзбек тилида олиб борилади.

Агрономлар мактабига 7 синф хажмида ма'лумоти бўлган кишилар СССР Конституцияси, рус тили, математика ва она тилидан имтиҳон бериб кирадилар.

7 синфни а'ло баҳо блан битирган, шунингдек 9 — 10 синфни битирган кишилар имтиҳонсиз қабул қилинади.

Ўқучиларнинг ҳаммаси стипендия ва текин ётоқ блан та'минланади.

2-нчи курсга ҳам қўшимча ўқучилар қабул қилинади.

Қабул шартларини мактабга келиб ёки хат орқали сўраш мумкин.

Мактабнинг адреси: **Тошкент область, Орджоникидзе район, Луначарск посёлкаси, Киров кўчаси, 3-нчи уй.**

«СРЕДАЗХИММАШ» ЗАВОДИГА

Чирчиқ шаҳрида доим ишлаш учун:
бинокор инженер, технолог инженерлар, механика ва қуйиш ишининг мастерлари, 5—6 разрядли расточниклар, токарьлар, карусельщиклар, қозончилар

К Е Р А К

Қабул қилинганлар ётоқ ва квартир блан та'минланади. Адрес: Чирчиқ шаҳар, заводнинг кадрлар бўлими.

9-нчи Январь кўчаси, 45-нчи уйда туручи **Николай Абдуллаевич Ҳошимовнинг** шу уйда туручи Нина Григорьева Ҳошимовадан ажралиш ҳақидаги иши Тошкент шаҳар, Сталин район, 1-нчи участка халқ судида кўрилади.

Спокойний тупик, 7-нчи уйда туручи **Екатерина Ильинична Шмулевичнинг** Эммануил Хизкияевич Лахчаковдан ажралиш ҳақидаги иши Тошкент область судида кўрилади.

РЕДАКЦИЯ ВА НАШРИЕТ АДРЕСИ: Тошкент, Алексеев кўчаси, № 8 РЕДАКЦИЯ БЎЛИМЛАРИНИНГ ТЕЛЕФОНЛАРИ: Партия турмуши бўлими — 33468. Пропаганда бўлими — 31048. Маданият бўлими — 32036. Қишлоқ хўжалик бўлими — 34455. Саноат бўлими — 31226. Совет қурилиши бўлими—31638. Маҳаллий ахборот бўлими — 37604. Мухбирлар бўлими — 31638. Хатлар бўлими — 32347. Э'лонлар бўлими — 37062. Секретариат — 34780 ва 33469. Коммутатор — 36334.

Р. 04759. «Қизил Ўзбекистон» ва «Правда Востока» бирлашган нашриётининг босмахонаси. Нашр. № 1100.